

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1290/2013**z dnia 11 grudnia 2013 r.****ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1906/2006****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 173, 183 oraz art. 188 akapit drugi,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 ⁽⁴⁾ ustanowiono „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) („Horyzont 2020”). Rozporządzenie to należy uzupełnić zasadami uczestnictwa w działaniach pośrednich podejmowanych w ramach programu Horyzont 2020 oraz zasadami dotyczącymi wykorzystywania i upowszechniania wyników tych działań.
- (2) Program „Horyzont 2020” powinien być realizowany z myślą o bezpośrednim wkładzie w osiągnięcie wiodącej pozycji w przemyśle, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, a także dobrobytu obywateli w Europie oraz powinien odzwierciedlać strategiczną wizję zawartą w komunikacie Komisji z dnia 6 października 2010 r. zatytułowanym „Projekt przewodni strategii Europa 2020 – Unia innowacji”, w którym Komisja zobowiązuje się do radykalnego uproszczenia dostępu dla uczestników.
- (3) Program „Horyzont 2020” powinien wspierać tworzenie i funkcjonowanie europejskiej przestrzeni badawczej,

w której będzie możliwy swobodny przepływ naukowców, wiedzy naukowej i technologii, poprzez wzmacnianie współpracy zarówno między Unią a jej państwami członkowskimi, jak i między państwami członkowskimi, w szczególności dzięki zastosowaniu spójnego zbioru zasad.

- (4) Zasady uczestnictwa, wykorzystywania i upowszechniania programu „Horyzont 2020” określone w niniejszym rozporządzeniu („zasady”) powinny odpowiednio stanowić odzwierciedlenie zaleceń Parlamentu Europejskiego zawartych w rezolucji z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych ⁽⁵⁾ oraz Rady, odnoszących się do uproszczenia administracyjnych i finansowych wymogów programów ramowych w zakresie badań naukowych. Zasady powinny zapewniać ciągłość środków upraszczających wprowadzonych już w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1982/2006/WE ⁽⁶⁾. Powinny one uwzględniać zalecenia sformułowane w sprawozdaniu końcowym grupy ekspertów zatytułowanym ‘Ocena śródkresowa siódmego programu ramowego’ z dnia 12 listopada 2010 r. oraz powinny umożliwić dalsze postępy pod względem zmniejszania obciążenia administracyjnego dla uczestników i ograniczania złożoności przepisów finansowych w celu ułatwienia uczestnictwa i zmniejszenia liczby błędów finansowych. W zasadach należy również należycie odzwierciedlić obawy i zalecenia środowiska naukowego przedstawione podczas debaty zainicjowanej komunikatem Komisji z dnia 29 kwietnia 2010 r. zatytułowanym „O uproszczeniach w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych” oraz przygotowaną później zieloną księgą z dnia 9 lutego 2011 r. zatytułowaną „Jak zmienić wyzwania w możliwości: wspólne ramy strategiczne dla finansowania unijnego na rzecz badań naukowych i innowacji”.
- (5) Ocena śródkresowa programu „Horyzont 2020” powinna obejmować ocenę nowego modelu finansowania, w tym jego wpływu na poziomy finansowania, uczestnictwo w programie „Horyzont 2020” i jego atrakcyjność.
- (6) Komisja lub odpowiedni organ finansujący powinni zapewnić, aby w momencie opublikowania zaproszenia do składania wniosków wszystkim potencjalnym uczestnikom udostępniono wytyczne i informacje.

⁽¹⁾ Dz.U. C 318 z 20.10.2012, s. 1.⁽²⁾ Dz.U. C 181 z 21.6.2012, s. 111.⁽³⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 21 listopada 2013 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 listopada 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję 1982/2006/WE. (Zob. s. 104 niniejszego Dziennika Urzędowego)⁽⁵⁾ Dz.U. C 74E z 13.3.2012, s. 34.⁽⁶⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego nr 1982/2006/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) (Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1).

- (7) W celu zapewnienia spójności z innymi unijnymi programami finansowania program „Horyzont 2020” należy realizować zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽¹⁾ oraz z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 1268/2012 ⁽²⁾, należy uwzględniając specyficzny charakter działań w zakresie badań i innowacji.
- (8) Zintegrowane podejście należy zapewnić poprzez połączenie działań objętych siódmym programem ramowym w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007-2013), przyjętym decyzją nr 1982/2006/WE, programem ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji ustanowionym decyzją nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾ oraz działań Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii (EIT) ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 294/2008 ⁽⁴⁾, co pozwoli na ułatwienie uczestnictwa, zapewni bardziej spójny zbiór instrumentów i zwiększy oddziaływanie naukowe oraz gospodarcze, jednocześnie zapobiegając powielaniu i rozdrobnieniu. Należy stosować wspólne zasady w celu zapewnienia spójnych ram, mogących ułatwić uczestnictwo w programach otrzymujących wkład finansowy Unii z budżetu programu „Horyzont 2020”, w tym udział w programach zarządzanych przez EIT, wspólnych przedsiębiorstwach („wspólnych przedsięwzięciach”) lub dowolnych innych strukturach określonych w art. 187 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz uczestnictwo w programach organizowanych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 185 TFUE.

Należy jednak zapewnić elastyczność pod względem przyjmowania szczegółowych zasad, jeśli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami odnośnych działań. Aby uwzględnić szczególnie – określone w ramach właściwego prawnego aktu podstawowego – potrzeby operacyjne organów ustanowionych na podstawie art. 187 TFUE, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 TFUE. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednocześnie, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie reguł finansowych mających zastosowanie do budżetu rocznego Unii i uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29.10.2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1) [...].

⁽³⁾ Decyzja nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013) (Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 15).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 294/2008 z dnia 11 marca 2008 r. ustanawiające Europejski Instytut Innowacji i Technologii (Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 1).

- (9) W działaniach wchodzących w zakres niniejszego rozporządzenia należy przestrzegać praw podstawowych i zasad uznanych w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Działania takie powinny być zgodne z wszelkimi obowiązkami prawnymi, w tym z prawem międzynarodowym oraz z wszelkimi właściwymi decyzjami Komisji, takim jak zawiadomienie Komisji nr 2013/C/205/05 z dnia 28 czerwca 2013 r. ⁽⁵⁾, a także z zasadami etyki, w tym unikania jakiegokolwiek naruszenia rzetelności badawczej.
- (10) Zgodnie z celami współpracy międzynarodowej określonymi w art. 180 i 186 TFUE, należy promować uczestnictwo podmiotów prawnych mających siedziby w państwach trzecich oraz organizacji międzynarodowych. Wdrożenie tych zasad powinno być zgodne ze środkami podjętymi na mocy art. 75 i 215 TFUE oraz z prawem międzynarodowym. Ponadto wdrożenie tych zasad powinno należy uwzględnić warunki uczestnictwa podmiotów z Unii w odpowiadających programach państw trzecich.
- (11) Zasady te powinny stanowić spójne, kompleksowe i przejrzyste ramy zapewniające możliwie najsprawniejszą realizację, przy uwzględnieniu potrzeby łatwego dostępu dla wszystkich uczestników poprzez uproszczone procedury, zwłaszcza w odniesieniu do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Pomoc finansowa Unii mogłaby przyjąć różne formy.
- (12) Zgodnie z zasadą przejrzystości i w uzupełnieniu zasad rozpowszechniania informacji określonych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012 i w rozporządzeniu (UE) nr 1268/2012, Komisja powinna publikować otwarte zaproszenia do składania wniosków na stronach internetowych programu „Horyzont 2020”, poprzez specjalne kanały informacyjne, oraz powinna zapewnić ich szeroko zakrojone upowszechnianie, w tym poprzez krajowe punkty kontaktowe, a także na żądanie w dostępnych formatach, o ile jest to wykonalne.
- (13) Kryteria wyboru i przyznania dotacji określone w niniejszym rozporządzeniu powinny być stosowane w sposób przejrzysty oraz w oparciu o obiektywne i wymierne parametry, z uwzględnieniem ogólnego celu programu „Horyzont 2020”, tak by utworzyć dobrze funkcjonującą europejską przestrzeń badawczą.
- (14) Ogólnie, okres między ostatecznym terminem składania kompletnych wniosków a podpisywaniem umów o udzielenie dotacji z wnioskodawcami lub powiadomieniem ich o decyzjach o udzieleniu dotacji powinien być krótszy niż przewidziano w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012. W należyce uzasadnionych przypadkach oraz w odniesieniu do działań Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych można dopuścić, by okres ten był dłuższy.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 205, z 19.7.2013, s. 9.

- (15) Komisja powinna w dalszym ciągu dążyć do uproszczenia procedur, co jest możliwe poprzez udoskonalenie systemów informatycznych, takie jak dalsza rozbudowa portalu dla uczestników, który powinien funkcjonować jako punkt jedyne go dostępu od momentu opublikowania zaproszeń do składania wniosków poprzez złożenie wniosków aż po etap realizacji działania, z myślą o utworzeniu punktu kompleksowej obsługi. System może także przekazywać wnioskodawcom informacje zwrotne na temat postępów w rozpatrywaniu ich wniosków oraz przebiegu tego procesu.
- (16) Przetwarzanie poufnych danych i informacji niejawnych powinno podlegać wszystkim odpowiednim przepisom Unii, w tym wewnętrznym przepisom instytucji, takim jak decyzja Komisji 2001/844/WE, EWWiS, Euratom⁽¹⁾, określająca przepisy dotyczące bezpieczeństwa informacji niejawnych Unii Europejskiej.
- (17) Konieczne jest ustanowienie minimalnych warunków uczestnictwa, zarówno na poziomie ogólnym, jak i w odniesieniu do specyfiki działań prowadzonych w ramach programu „Horyzont 2020”. W szczególności należy ustanowić zasady dotyczące liczby uczestników i ich miejsca prowadzenia działalności. W przypadku działania bez uczestnictwa podmiotu mającego siedzibę w państwie członkowskim, należy dążyć do osiągnięcia celów określonych w art. 173 i 179 TFUE.
- (18) Zgodnie z decyzją Rady 2001/822/WE⁽²⁾, podmioty prawne z krajów i terytoriów zamorskich kwalifikują się do uczestnictwa w programie „Horyzont 2020” zgodnie z określonymi w niej szczegółowymi warunkami.
- (19) Komisja powinna przeanalizować terminy zaproszeń do składania wniosków i wniosków o informacje uwzględniając, w miarę możliwości, standardowe okresy wakacyjne.
- (20) Komisja powinna przekazywać wnioskodawcom informacje zwrotne na temat nieuwzględnionych wniosków.
- (21) Jasne i przejrzyste mechanizmy opracowywania zaproszeń do składania wniosków dotyczących konkretnych tematów powinny zapewnić równe szanse, podnieść atrakcyjność programu „Horyzont 2020” oraz przyczynić się do zwiększenia uczestnictwa.
- (22) Komisja powinna w odniesieniu do wszystkich aspektów programu „Horyzont 2020” działać zgodnie z Europejskim kodeksem dobrej praktyki administracyjnej określonym w załączniku do decyzji Komisji 2000/633/WE, EWWiS, Euratom z dnia 17 października 2000 r.⁽³⁾.
- (23) Należy ustanowić warunki przyznawania finansowania unijnego dla uczestników działań w ramach programu „Horyzont 2020”. W celu zmniejszenia złożoności obowiązujących przepisów należy przyjąć uproszczony system zwrotu kosztów przewidujący większe wykorzystanie kwot ryczałtowych, stawek zryczałtowanych i kosztów jednostkowych.
- (24) Stawki zwrotu kosztów określone w niniejszym rozporządzeniu dotyczą kwot maksymalnych, by zachować zgodność z wymogiem niezarobkowego charakteru i zasadą współfinansowania, a także by pozwolić uczestnikom na występowanie o niższe stawki. Co do zasady stawki zwrotu kosztów powinny jednak wynosić 100 % lub 70 %.
- (25) Definicje OECD dotyczące poziomu gotowości technologii (TRL) powinny zostać uwzględnione w klasyfikacji działań z zakresu badań technologicznych, opracowywania produktu i demonstracji.
- (26) Konkretny wyzwania w dziedzinie badań naukowych i innowacji należy rozwiązać poprzez nowe formy finansowania, takie jak nagrody, przedkomercyjne zamówienia publiczne, zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania, instrument MŚP oraz działania procedury „Szybka ścieżka do innowacji” wymagające szczegółowych przepisów.
- (27) Aby zapewnić równe szanse dla wszystkich przedsiębiorstw działających na rynku wewnętrznym, finansowanie w ramach programu „Horyzont 2020” należy opracować w taki sposób, aby było zgodne z zasadami pomocy państwa, tak aby zagwarantować efektywność wydatków publicznych i zapobiec zakłóceniom na rynku, takim jak wypieranie finansowania prywatnego, tworzenie nieskutecznych struktur rynkowych lub utrzymywanie niewydajnych przedsiębiorstw. W przypadku działań innowacyjnych należy dołożyć starań, aby finansowanie innowacyjnego działania nie naruszało konkurencji, ani nie prowadziło do zakłóceń na rynku.
- (28) Należy chronić interesy finansowe Unii poprzez zastosowanie proporcjonalnych środków w całym cyklu wydatkowania, zapewniając odpowiednią równowagę między zaufaniem a kontrolą.
- (29) Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 niniejsze zasady powinny stanowić podstawę szerszego akceptowania zwyczajowych praktyk księgowania kosztów beneficjentów.

(¹) 2001/844/WE, EWWiS, Euratom, decyzja Komisji z dnia 29 listopada 2001 zmieniająca jej regulamin wewnętrzny. (Dz.U. L 317 z 3.12.2001).

(²) Decyzja Rady 2001/822/WE z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich ze Wspólnotą Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 314 z 30.11.2001, s. 1).

(³) 2000/633/WE, EWWiS, Euratom: Decyzja Komisji z dnia 17 października 2000 r. zmieniająca jej regulamin wewnętrzny (Dz.U. L 267 z 20.10.2000, s. 63).

- (30) Fundusz gwarancyjny dla uczestników ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 1906/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽¹⁾ i zarządzany przez Komisję, okazał się ważnym mechanizmem zabezpieczającym, który zmniejsza ryzyko związane z kwotami należnymi i niezwróconymi przez uchylających zobowiązaniom uczestników. Należy zatem ustanowić nowy fundusz gwarancyjny dla uczestników („fundusz”). Aby zapewnione zostało skuteczniejsze zarządzanie oraz lepsze uwzględnienie ryzyka uczestników, fundusz powinien obejmować działania realizowane w ramach programu ustanowionego decyzją nr 1982/2006/WE, programu ustanowionego decyzją Rady 2006/970/Euratom ⁽²⁾, programu ustanowionego decyzją Rady 2012/93/Euratom ⁽³⁾ oraz działania realizowane w ramach programu „Horyzont 2020” i na podstawie rozporządzenia Rady (Euratom) nr 1314/2013 ⁽⁴⁾. Fundusz nie powinien obejmować programów zarządzanych przez organy inne niż organy finansujące Unii.
- (31) W celu zwiększenia przejrzystości należy opublikować nazwiska ekspertów, którzy wspomogli Komisję lub stosowne organy finansujące w stosowaniu niniejszego rozporządzenia. Jeżeli publikacja nazwiska zagrażałaby bezpieczeństwu lub integralności cielesnej eksperta lub stanowiłaby nieuzasadnione naruszenie jego prywatności, Komisja lub organy finansujące powinny mieć możliwość powstrzymania się od publikacji takiego nazwiska.
- (32) Dane osobowe dotyczące ekspertów powinny być przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾.
- (33) Należy ustanowić przepisy dotyczące wykorzystania i upowszechniania wyników w celu zapewnienia stosownej ochrony, wykorzystania i upowszechniania tych wyników przez uczestników, oraz zapewnienia możliwości dodatkowych warunków wykorzystania w dziedzinach o strategicznym znaczeniu dla Europy. Uczestnicy, którzy otrzymali finansowanie unijne, i którzy planują wykorzystać wyniki uzyskane dzięki takiemu finansowaniu przede wszystkim w państwach trzecich niestowarzyszonych z programem „Horyzont 2020”, powinni wskazać, w jaki sposób finansowanie zapewnione przez Unię przyczyni się do ogólnej konkurencyjności Europy (zasada wzajemności), jak ustanowiono w umowie o udzielenie dotacji.
- (34) W przypadku badań, które mogą prowadzić do opracowania nowatorskiej technologii medycznej (takich jak leki, szczepionki i diagnostyka medyczna) należy, w razie potrzeby, podjąć środki w celu zapewnienia natychmiastowego wykorzystania i upowszechnienia wyników.
- (35) Mimo powodzenia istniejących dłużnych i kapitałowych instrumentów finansowych Unii na rzecz działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej oraz na rzecz wzrostu, dostęp do finansowania ryzyka jest wciąż kwestią kluczową, w szczególności dla innowacyjnych MŚP. Aby umożliwić jak najskuteczniejsze wykorzystanie instrumentów dłużnych i kapitałowych, należy dopuścić łączenie ich ze sobą oraz z dotacjami przyznawanymi w ramach budżetu Unii, w tym w ramach programu „Horyzont 2020”. Co więcej, Komisja powinna w szczególności zapewnić ciągłość mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka ustanowionego decyzją nr 1982/2006/WE oraz ukierunkowanej na wczesną fazę rozwoju przedsiębiorstwa części Instrumentu na rzecz Wysokiego Wzrostu i Innowacji w MŚP („GIF1”) ustanowionego decyzją nr 1639/2006/WE poprzez będące ich następcami dłużne i kapitałowe instrumenty finansowe w ramach programu „Horyzont 2020”, a mianowicie odpowiednio „Instrument pożyczkowo-gwarancyjny Unii na rzecz badań naukowych i innowacji” oraz „Instrumenty kapitałowe Unii w zakresie badań naukowych i innowacji”. W tym kontekście dochody i spłaty pochodzące z któregośkolwiek z tych instrumentów finansowych powinny bezpośrednio zasilać instrumenty finansowe ustanowione w ramach programu „Horyzont 2020”].
- (36) Komisja powinna zapewnić wystarczającą komplementarność między instrumentem MŚP w ramach programu „Horyzont 2020” i instrumentami finansowymi w ramach programu „Horyzont 2020” a programem COSME ustanowionym na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013 ⁽⁶⁾, jak również z systemami i instrumentami ustanowionymi wspólnie z państwami członkowskimi, takimi jak wspólny program Eurostars ⁽⁷⁾.
- (37) Z uwagi na kwestie pewności prawnej i jasności należy uchylić rozporządzenie (WE) nr 1906/2006.
-
- ⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. ustanawiające zasady uczestnictwa przedsiębiorstw, ośrodków badawczych i uczelni wyższych w działaniach prowadzonych w ramach siódmego programu ramowego oraz zasady upowszechniania wyników badań (2007–2013) (Dz.U. L 391 z 30.12.2006, s. 1).
- ⁽²⁾ Decyzja Rady 2006/970/Euratom z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) w zakresie działań badawczych i szkoleniowych w dziedzinie jądrowej (2007–2011) (Dz.U. L 400 z 30.12.2006, s. 60).
- ⁽³⁾ 2012/93/Euratom: Decyzja Rady z dnia 19 grudnia 2011 r. ustanawiająca program ramowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2012–2013) (Dz.U. L 47 z 18.2.2012, s. 25).
- ⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1314/2013 dotyczącego programu badawczo-szkoleniowego Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (2014–2018) uzupełniającego program „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (Zob. s. 948 niniejszego Dziennika Urzędowego).
- ⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).
- ⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (2014–2020) ora uchylające decyzję nr 1639/2006/WE (Zob. s. 33 niniejszego Dziennika Urzędowego).
- ⁽⁷⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 743/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. dotycząca udziału Wspólnoty w podjętym przez kilka państw członkowskich programie badawczo-rozwojowym mającym na celu wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie badań i rozwoju (Dz.U. L 201 z 30.7.2008, s. 58).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

PRZEPISY WPROWADZAJĄCE

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie określa szczegółowe zasady uczestnictwa w działaniach pośrednich podejmowanych zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1291/2013, w tym zasady uczestnictwa w działaniach pośrednich finansowanych przez organy finansujące zgodnie z art. 9 ust. 2 tego rozporządzenia.

Niniejsze rozporządzenie określa również zasady dotyczące wykorzystania i upowszechniania wyników.

2. Z zastrzeżeniem przepisów szczegółowych określonych w niniejszym rozporządzeniu, zastosowanie mają stosowne przepisy rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz rozporządzenia (UE) nr 1268/2012.

3. Rozporządzenie (WE) nr 294/2008 lub jakikolwiek akt podstawowy, który powierza zadania związane z wykonaniem budżetu organowi finansującemu na podstawie art. 185 TFUE, można ustanowić przepisy odbiegające od przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu. Aby uwzględnić ich szczególne potrzeby operacyjne określone w ramach właściwego prawnego aktu podstawowego, Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 56 w odniesieniu do organów finansujących ustanowionych na podstawie art. 187 TFUE w sprawie:

- a) warunków uczestnictwa w zaproszeniach do składania wniosków ogłaszanych przez organy finansujące prowadzące działalność w dziedzinie aeronautyki, tak by ograniczyć minimalną liczbę uczestników określoną w art. 9 ust. 1;
- b) zasad kwalifikowalności do finansowania, jak określono w art. 10, umożliwiających organom finansującym prowadzącym działalność w dziedzinie przemysłu opartego na surowcach pochodzenia biologicznego oraz w dziedzinie leków innowacyjnych ograniczenie kwalifikowalności do finansowania do określonych rodzajów uczestników;
- c) przepisów dotyczących wykorzystania i upowszechniania wyników umożliwiających organom finansującym prowadzącym działalność w dziedzinie leków innowacyjnych do:

- (i) rozszerzenia możliwości przenoszenia własności wyników i istniejącej wiedzy oraz udostępniania ich na licencji w odniesieniu do podmiotów powiązanych, nabywców oraz wszelkich podmiotów będących ich

następcami, zgodnie z umową o udzielenie dotacji i bez zgody innych uczestników, o czym mowa w art. 44 ust. 1 i 2;

- (ii) dopuszczenia szczegółowych umów dotyczących praw dostępu do istniejącej wiedzy służących opracowywaniu wyników do celów handlowych lub komercjalizacji wyników (wykorzystanie bezpośrednie), o czym mowa w art. 48 ust. 2 - 4;
 - (iii) uzupełnienia przepisów poprzez wprowadzenie przepisów dotyczących własności danych, wiedzy i informacji, które znajdują się poza zakresem celów danego działania i nie są potrzebne do realizacji i wykorzystania tego działania (poboczne), oraz dostępu do takich danych, wiedzy i informacji, o czym mowa w art. 41 ust. 2 oraz w art. 45 - 48;
 - (iv) rozszerzenia przepisów dotyczących wykorzystania do celów innych niż realizacja działania (zastosowanie do celów badawczych) lub opracowywanie wyników do celów handlowych lub komercjalizacji wyników (wykorzystanie bezpośrednie), o czym mowa w art. 48;
 - (v) określenia szczegółowych kryteriów dopuszczających udzielanie sublicencji przez jednego uczestnika drugiemu uczestnikowi tego samego działania, o czym mowa w art. 46 ust. 2;
 - (vi) rozszerzenia, w oparciu o warunki określone w umowie konsorcyjnej, o której mowa w art. 24 ust. 2, praw dostępu uczestników, ich podmiotów powiązanych i stron trzecich występujących w roli licencjobiorców do wyników lub istniejącej wiedzy do celów innych niż realizacja działania (zastosowanie do celów badawczych) na odpowiednich warunkach, w tym warunkach finansowych, lub opracowywanie wyników do celów handlowych lub komercjalizacja wyników (wykorzystanie bezpośrednie), o czym mowa w art. 46 - 48;
 - (vii) uzależnienia praw dostępu do celów bezpośredniego wykorzystania od zawarcia umowy między uczestnikami, których to dotyczy, o czym mowa w art. 48;
 - (viii) nadania charakteru fakultatywnego upowszechnianiu poprzez publikacje naukowe w formie swobodnego dostępu, o czym mowa w art. 43 ust. 2;
- d) finansowania działań, umożliwiającego organom finansującym w dziedzinie części i systemów elektronicznych stosowanie stawek zwrotu kosztów innych niż te określone w art. 28 ust. 3, w przypadkach gdy co najmniej jedno państwo członkowskie współfinansuje jednego z uczestników lub jedno z działań.

Organ finansujący któremu powierzono zadania związane z wykonaniem budżetu na podstawie art. 58 ust. 1 lit c) ppkt (i) i (ii) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 może – z zastrzeżeniem zgody Komisji – stosować przepisy odbiegające od przepisów określonych w niniejszym rozporządzeniu, jeśli wymagają tego jego szczególne potrzeby operacyjne.

4. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do działań bezpośrednich prowadzonych przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC).

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- (1) „*prawa dostępu*” oznaczają prawa do korzystania z wyników lub istniejącej wiedzy na warunkach określonych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- (2) „*podmiot powiązany*” oznacza każdy podmiot prawny znajdujący się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą uczestnika lub pod tą samą bezpośrednią lub pośrednią kontrolą, co uczestnik bądź też każdy podmiot prawny bezpośrednio lub pośrednio kontrolujący uczestnika. Kontrola może przyjąć dowolną z form określonych w art. 8 ust. 2;
- (3) „*państwo stowarzyszone*” oznacza państwo trzecie, które jest stroną umowy międzynarodowej z Unią, określone w art. 7 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013;
- (4) „*istniejąca wiedza*” oznacza wszelkie dane, know-how lub informacje, bez względu na ich formę lub charakter, materialne lub niematerialne, w tym wszelkie prawa, takie jak prawa własności intelektualnej, które (i) znajdują się w posiadaniu uczestników przed ich przystąpieniem do działania, (ii) są potrzebne do przeprowadzenia działania lub do wykorzystania wyników działania; oraz (iii) są określone przez uczestników zgodnie z art. 45;
- (5) „*akt podstawowy*” oznacza akt prawny przyjęty przez instytucje Unii w formie rozporządzenia, dyrektywy lub decyzji w rozumieniu art. 288 TFUE, ustanawiający podstawę prawną działania;
- (6) „*działanie innowacyjne*” oznacza działanie polegające głównie na działalności mającej bezpośrednio na celu opracowywanie planów produkcyjnych i systemów lub projektów nowych, zmienionych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Do tych celów działalność taka może obejmować przygotowywanie prototypów, testowanie, demonstrację, pilotaż, walidację produktów na dużą skalę i powielanie rynkowe;

(7) „*działania koordynacyjne i wspierające*” oznaczają działania składające się przede wszystkim ze środków towarzyszących, takie jak standaryzacja, upowszechnianie, podnoszenie świadomości i komunikacja, tworzenie sieci kontaktów, usługi koordynacji lub wsparcia, dialogi polityczne i wzajemne uczenie się oraz badania, w tym badania projektowe na potrzeby nowej infrastruktury; mogą także obejmować działania uzupełniające w zakresie nawiązywania kontaktów i koordynowania programów w różnych państwach;

(8) „*upowszechnianie*” oznacza publiczne ujawnienie wyników przy wykorzystaniu wszelkich stosownych środków (inaczej niż w rezultacie ochrony lub wykorzystania wyników), w tym poprzez publikacje naukowe w dowolnym medium;

(9) „*wykorzystanie*” oznacza zastosowanie wyników do dalszej działalności badawczej, innej niż działalność objęta danym działaniem, lub w celu opracowania, stworzenia i wprowadzenia do obrotu produktu lub procesu bądź w celu stworzenia i świadczenia usługi, lub działania w zakresie normalizacji;

(10) „*sprawiedliwe i rozsądne warunki*” oznaczają odpowiednie warunki, w tym możliwe warunki finansowe lub warunki udzielania nieodpłatnego, uwzględniające konkretne okoliczności wniosku o prawa dostępu, na przykład rzeczywistą lub potencjalną wartość wyników lub istniejącej wiedzy, których dotyczy wnioski o prawa dostępu, lub zakres, czas trwania lub inne cechy przewidzianego wykorzystania;

(11) „*organ finansujący*” oznacza organ lub władzę, inną niż Komisja, o których mowa w art. 58 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, której Komisja powierzyła zadania związane z wykonaniem budżetu zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013;

(12) „*międzynarodowa organizacja o znaczeniu europejskim*” oznacza organizację międzynarodową, której większość członków stanowią państwa członkowskie lub państwa stowarzyszone i której głównym celem jest wspieranie współpracy naukowej i technologicznej w Europie;

(13) „*podmiot prawny*” oznacza każdą osobę fizyczną lub osobę prawną utworzoną – i uznawaną za taką – na mocy prawa krajowego, unijnego lub międzynarodowego, która ma osobowość prawną oraz zdolność do czynności prawnych;

(14) „*podmiot prawny o charakterze niezarobkowym*” oznacza podmiot prawny, którego celem z racji formy prawnej nie jest osiąganie zysku lub który ma prawne lub statutowe zobowiązanie do niedystrybuowania zysków między udziałowców lub indywidualnych członków;

- (15) „uczestnik” oznacza każdy podmiot prawny realizujący działanie lub część działania na mocy rozporządzenia (UE) nr 1291/2013, mający prawa i obowiązki w stosunku do Unii lub innego organu finansującego zgodnie niniejszym rozporządzeniem;
- (16) „działanie w zakresie współfinansowania programu” oznacza działanie finansowane poprzez dotację, którego głównym celem jest uzupełnianie indywidualnych zaproszeń do składania wniosków lub programów finansowanych przez podmioty inne niż organy finansujące Unii, zarządzające programami badawczymi i innowacyjnymi. Działanie w zakresie współfinansowania programu może także obejmować działania uzupełniające, takie jak tworzenie sieci kontaktów i koordynacja programów w różnych państwach;
- (17) „przedkomercyjne zamówienia publiczne” oznaczają zamawianie usług badawczych i rozwojowych obejmujące podział ryzyka i korzyści na warunkach rynkowych oraz rozwój konkurencyjny w etapach, przy czym zamówione usługi badań i rozwoju są wyraźnie oddzielone od etapu komercyjnego rozpowszechniania produktów końcowych;
- (18) „zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania” oznaczają zamówienia, w których instytucje zamawiające odgrywają rolę pierwszego nabywcy innowacyjnych towarów lub usług, które nie są jeszcze dostępne komercyjnie na dużą skalę, przy czym to podejście może obejmować badania zgodności;
- (19) „wyniki” oznaczają wszelkie materialne lub niematerialne efekty działania, takie jak dane, wiedzę lub informacje, powstałe podczas działania, bez względu na ich formę lub charakter, niezależnie od tego, czy mogą być one chronione czy nie, a także wszelkie powiązane z nimi prawa, w tym prawa własności intelektualnej;
- (20) „MŚP” oznaczają mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE⁽¹⁾.
- (21) „program prac” oznacza dokument przyjęty przez Komisję dla celów realizacji programu szczegółowego zgodnie z art. 5 decyzji Rady 2013/743/UE⁽²⁾;
- (22) „plan prac” oznacza dokument podobny do programu prac Komisji przyjęty przez organy finansujące, którym powierzono realizację części programu „Horyzont 2020” zgodnie z art. 9 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.

⁽¹⁾ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja dotyczące definicji mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

⁽²⁾ Decyzja Rady 2013/743/UE z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiająca program szczegółowy wdrażający Horyzont 2020 - program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014 -2020) (Zob. s. 965 niniejszego Dziennika Urzędowego)

2. Do celów niniejszego rozporządzenia podmiot nieposiadający osobowości prawnej na mocy stosownych przepisów krajowych uważa się za zrównany z podmiotem prawnym, pod warunkiem że spełniono warunki określone w art. 131 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz w art. 198 rozporządzenia (UE) nr 1268/2012.

3. Do celów niniejszego rozporządzenia za organy finansujące nie uważa się odbiorców dotacji.

Artykuł 3

Poufność

Z zastrzeżeniem warunków określonych w umowach, decyzjach lub kontraktach wykonawczych, zachowuje się poufność wszelkich danych, wiedzy oraz informacji przekazywanych w ramach działania jako poufne, z należyтым uwzględnieniem przepisów Unii dotyczących ochrony informacji niejawnych i dostępu do nich.

Artykuł 4

Udostępniane informacje

1. Bez uszczerbku dla art. 3 Komisja na żądanie udostępnia instytucjom, organom, urzędom i agencjom Unii, każdemu państwu członkowskiemu lub państwu stowarzyszonemu wszelkie posiadane przez nią użyteczne informacje dotyczące wyników uzyskanych w ramach działania przez uczestnika, który otrzymał finansowanie unijne, pod warunkiem spełnienia obu następujących warunków:

- odnośne informacje są istotne z punktu widzenia porządku publicznego;
- uczestnicy nie przedstawili należycie uzasadnionych i wystarczających powodów nieudostępnienia odnośnych informacji.

W przypadku działań związanych z celem szczegółowym „Bezpieczne społeczeństwa – ochrona wolności i bezpieczeństwa Europy i jej obywateli” Komisja, na wniosek, udostępnia instytucjom, organom, urzędom lub agencjom Unii lub organom krajowym państw członkowskich wszelkie posiadane przez nią użyteczne informacje dotyczące wyników uzyskanych w ramach działania przez uczestnika, który otrzymał finansowanie unijne. Komisja informuje uczestnika o takim udostępnieniu. Jeżeli państwo członkowskie lub instytucja, organ, urząd lub agencja Unii złoży wniosek o podanie takich informacji, Komisja powiadamia o tym fakcie także wszystkie państwa członkowskie.

2. Udostępnienie informacji zgodnie z ust. 1 nie przenosi praw ani zobowiązań Komisji lub uczestników na odbiorcę informacji. O ile jednak takie informacje nie zostaną upublicznione lub udostępnione publicznie przez uczestników bądź nie zostaną przekazane Komisji bez zastrzeżeń dotyczących poufności, odbiorca informacji traktuje je jako poufne. W odniesieniu do informacji niejawnych stosuje się zasady Komisji dotyczące bezpieczeństwa.

Artykuł 5

Wytyczne i informacje dla potencjalnych uczestników

Zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz rozporządzeniem (UE) nr 1268/2012 Komisja lub odpowiedni organ finansujący zapewnia, by w momencie opublikowania zaproszenia do składania wniosków wszystkim potencjalnym uczestnikom udostępniono wystarczające wytyczne i informacje, w szczególności stosowny wzór umowy o udzielenie dotacji.

TYTUŁ II

ZASADY UCZESTNICTWA

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 6

Formy finansowania

Zgodnie z art. 10 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013, finansowanie może przyjąć jedną lub kilka form przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012, w szczególności dotacji, nagród, zamówień publicznych lub instrumentów finansowych.

Artykuł 7

Podmioty prawne mogące uczestniczyć w działaniach

1. Wszelkie podmioty prawne, bez względu na siedzibę lub organizację międzynarodowe mogą uczestniczyć w działaniu, o ile spełniają warunki określone w niniejszym rozporządzeniu, łącznie z ewentualnymi warunkami określonymi w odnośnym programie lub planie prac.

2. Stosowny program prac może ograniczać uczestnictwo podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach trzecich w programie „Horyzont 2020” lub jego częściach, jeżeli warunki uczestnictwa podmiotów prawnych z państw członkowskich lub ich lokalnych podmiotów powiązanych mających siedzibę w państwie trzecim w programach badawczych i innowacyjnych państwa trzeciego uznaje się za szkodliwe dla interesów Unii.

3. Stosowny program lub plan prac może wykluczać podmioty, które nie są w stanie dostarczyć satysfakcjonujących gwarancji bezpieczeństwa, w tym w odniesieniu do poświadczenia bezpieczeństwa osobowego pracowników, jeżeli jest to uzasadnione względami ochrony.

4. JRC może uczestniczyć w działaniach z zachowaniem tych samych praw i obowiązków, co podmiot prawny mający siedzibę w państwie członkowskim.

Artykuł 8

Niezależność

1. Dwa podmioty prawne uważa się za niezależne od siebie, jeżeli żaden z nich nie znajduje się pod bezpośrednią lub

pośrednią kontrolą drugiego ani pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą tego samego podmiotu trzeciego.

2. Do celów ust. 1 kontrola może, w szczególności, przyjąć jedną z następujących form:

- a) bezpośrednie lub pośrednie posiadanie udziału przekraczającego 50 % wartości nominalnej wyemitowanego kapitału zakładowego przedmiotowego podmiotu prawnego lub posiadanie większości praw głosu akcjonariuszy lub wspólników tego podmiotu;
- b) bezpośrednie lub pośrednie posiadanie faktycznych lub wynikających z prawa uprawnień decyzyjnych w przedmiotowym podmiocie prawnym.

3. Do celów ust. 1, następujących związków między podmiotami prawnymi nie uważa się jednak za ustanawiające stosunek kontroli:

- a) ta sama publiczna spółka inwestycyjna, ten sam inwestor instytucjonalny lub ta sama spółka kapitału podwyższonego ryzyka posiada bezpośredni lub pośredni udział przekraczający 50 % wartości nominalnej wyemitowanego kapitału zakładowego lub większość praw głosu akcjonariuszy lub wspólników;
- b) właścicielem przedmiotowych podmiotów prawnych lub podmiotem sprawującym nadzór nad nimi jest ten sam organ publiczny.

ROZDZIAŁ II

Dotacje

Sekcja I

Procedura udzielania dotacji

Artykuł 9

Warunki udziału

1. Spełnione są następujące warunki minimalne:

- a) w działaniu biorą udział co najmniej trzy podmioty prawne;
- b) każdy z trzech podmiotów prawnych ma siedzibę w innym państwie członkowskim lub państwie stowarzyszonym; oraz
- c) trzy podmioty prawne, o których mowa w lit. b) są od siebie niezależne w rozumieniu art. 8.

2. Do celów ust. 1, jeżeli jednym z uczestników jest JRC, międzynarodowa organizacja o znaczeniu europejskim lub podmiot utworzony na mocy prawa unijnego, uważa się, że taki podmiot ma siedzibę w państwie członkowskim lub państwie stowarzyszonym innym niż jakiekolwiek państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone, w którym siedzibę ma inny uczestnik tego samego działania.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, minimalnym warunkiem jest udział jednego podmiotu prawnego mającego siedzibę w państwie członkowskim lub państwie stowarzyszonym w przypadku:

- a) działań w zakresie badań pionierskich Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN);
- b) instrumentu MŚP – jeśli działanie ma wyraźną europejską wartość dodaną;
- c) działania w zakresie współfinansowania programu; oraz
- d) w uzasadnionych przypadkach określonych w programie lub planie prac..

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, w przypadku działań koordynacyjnych i wspierających oraz działań w zakresie szkoleń i mobilności, minimalnym warunkiem jest udział jednego podmiotu prawnego.

5. Jeżeli jest to właściwe i należyte uzasadnione, programy lub plany prac mogą określać dodatkowe warunki odpowiadające szczególnym wymogom polityki lub charakterowi i celom działania, w tym m.in. warunki odnoszące się do liczby uczestników, typu uczestników i ich siedziby.

Artykuł 10

Kwalifikowanie do finansowania

1. Do finansowania Unii kwalifikują się następujący uczestnicy:

- a) każdy podmiot prawny mający siedzibę w państwie członkowskim lub państwie stowarzyszonym bądź utworzony na mocy prawa Unii;
- b) każda międzynarodowa organizacja o znaczeniu europejskim;
- c) każdy podmiot prawny mający siedzibę w państwie trzecim określonym w programie prac.

2. W przypadku uczestnictwa organizacji międzynarodowej lub uczestnictwa podmiotu prawnego mającego siedzibę w państwie trzecim, które nie są uprawnione do otrzymywania finansowania zgodnie z ust. 1, finansowanie Unii może zostać przyznane pod warunkiem spełnienia co najmniej jednego z poniższych warunków:

- a) uczestnictwo uważa się za istotne dla realizacji działania przez Komisję lub odpowiedni organ finansujący;
- b) takie finansowanie przewidziano w dwustronnej umowie o współpracy naukowo-technicznej lub w innej umowie zawartej między Unią a organizacją międzynarodową lub,

w przypadku podmiotów mających siedziby w państwach trzecich, państwem, w którym podmiot prawny ma swoją siedzibę.

Artykuł 11

Zaproszenia do składania wniosków

1. Zaproszenia do składania wniosków ogłasza się zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz rozporządzeniem (UE) nr 1268/2012, z uwzględnieniem w szczególności potrzeby przejrzystości i niedyskryminacji oraz potrzeby elastyczności właściwej z uwagi na zróżnicowany charakter sektorów badań naukowych i innowacji.

2. W drodze wyjątku i bez uszczerbku dla innych przypadków przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz w rozporządzeniu (UE) nr 1268/2012 zaproszenia do składania wniosków nie są publikowane dla działań koordynacyjnych i wspierających oraz działań w zakresie współfinansowania programu prowadzonych przez podmioty prawne określone w programach lub planach prac, pod warunkiem, że działanie nie jest objęte zakresem zaproszenia do składania wniosków.

3. Zgodnie ze stosownymi przepisami rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz rozporządzenia (UE) nr 1268/2012 zapewnia się wystarczającą ilość czasu na przygotowanie wniosków, zawiadamiając z rozsądnym wyprzedzeniem o przyszłych zaproszeniach do składania wniosków poprzez publikowanie programu prac, oraz planując rozsądny okres czasu między opublikowaniem zaproszenia do składania wniosków a terminem składania wniosków.

Artykuł 12

Wspólne zaproszenia z państwami trzecimi lub z organizacjami międzynarodowymi

1. W celu wspólnego finansowania działań w priorytetowych obszarach wspólnego zainteresowania i spodziewanych wzajemnych korzyści, gdy istnieje wyraźna wartość dodana dla Unii, można ogłaszać wspólne zaproszenia do składania wniosków z państwami trzecimi lub z ich organizacjami naukowo-technicznymi oraz agencjami lub z organizacjami międzynarodowymi. Ocena i wybór wniosków odbywają się w drodze uzgodnionych wspólnych procedur oceny i wyboru. Takie procedury oceny i wyboru gwarantują zgodność z zasadami określonymi w tytule VI rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz angażują zrównoważoną grupę niezależnych ekspertów wyznaczonych przez każdą ze stron.

2. Podmioty prawne otrzymujące finansowanie Unii zawierają umowę o udzielenie dotacji z Unią lub stosownym organem finansującym. Umowa o udzielenie dotacji obejmuje opis prac, które mają zostać wykonane przez tych uczestników oraz przez uczestniczące podmioty prawne z zaangażowanych państw trzecich.

3. Podmioty prawne otrzymujące finansowanie Unii zawierają umowę o koordynacji z uczestniczącymi podmiotami prawnymi otrzymującymi finansowanie z odnośnych państw trzecich lub organizacji międzynarodowych.

Artykuł 13

Wnioski

1. Wnioski obejmują projekt planu wykorzystania i upowszechniania wyników, jeżeli przewiduje to program lub plan prac.
2. Wszystkie wnioski o finansowanie badań naukowych przy wykorzystaniu ludzkich zarodkowych komórek macierzystych zawierają w stosownych przypadkach informacje dotyczące środków w zakresie zezwoleń i kontroli, jakie zostaną przyjęte przez właściwe organy zainteresowanych państw członkowskich, jak również informacje dotyczące zatwierdzeń w zakresie zgodności z zasadami etycznymi, które zostaną wydane. Instytucje, organizacje i naukowcy podlegają rygorystycznemu systemowi zezwoleń i kontroli w zakresie pozyskiwania ludzkich zarodkowych komórek macierzystych, zgodnie z ramami prawnymi zainteresowanych państw członkowskich.
3. Wniosek naruszający podstawowe zasady etyczne lub powiązane właściwe przepisy, lub niespełniający warunków określonych w decyzji nr /2013/UE, programie prac, planie prac lub w zaproszeniu do składania wniosków może zostać w każdym momencie wykluczony z procedury oceny, wyboru i przyznania dotacji.
4. W stosownych przypadkach i gdy określono tak w programie prac lub planie prac, we wnioskach wyjaśnia się, w jaki sposób i do jakiego stopnia analiza pod kątem płci jest istotna dla planowanego projektu.

Artykuł 14

Ocena etyczna

1. Komisja systematycznie prowadzi ocenę etyczną wniosków obejmujących kwestie etyczne. Podczas tej oceny weryfikuje się poszanowanie zasad etycznych i przepisów oraz, w przypadku badań prowadzonych poza Unią, weryfikuje się, czy te same badania naukowe byłyby dozwolone w państwie członkowskim.
2. Komisja czuwa nad tym, by proces oceny etycznej był jak najbardziej przejrzysty oraz by był prowadzony terminowo, nie dopuszczając, w miarę możliwości, do ponownego składania dokumentów.

Artykuł 15

Kryteria wyboru i przyznania dotacji

1. Oceny złożonych wniosków dokonuje się w oparciu o następujące kryteria udzielania:
 - a) doskonałość;
 - b) oddziaływanie;
 - c) jakość i skuteczność realizacji.
2. Do wniosków dotyczących działań w zakresie badań pionierskich ERBN zastosowanie ma wyłączne kryterium, o którym mowa w ust. 1 lit. a).

3. W przypadku wniosków dotyczących działań innowacyjnych kryterium, o którym mowa w ust. 1 lit. b) można nadać większą wagę.

4. Program lub plan prac zawiera szczegółowe informacje dotyczące stosowania kryteriów udzielania dotacji określonych w ust. 1, a także ich wagi i progi.

5. Komisja uwzględni możliwość zastosowania dwuetapowej procedury składania wniosków przewidzianej w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz rozporządzeniu (UE) nr 1268/2012, jeśli jest to odpowiednie i zgodne z celami zaproszenia do składania wniosków.

6. Wnioski klasyfikuje się w kolejności odpowiadającej wynikom oceny. Na podstawie tej klasyfikacji dokonuje się wyboru.

7. Oceny dokonują niezależni eksperci.

8. W przypadku podmiotu prawnego, o którym mowa w art. 11 ust. 2, lub w innych należycie uzasadnionych wyjątkowych okolicznościach ocena może zostać przeprowadzona w inny sposób niż zgodnie z ust. 7. W każdym przypadku takiej oceny Komisja przekazuje państwom członkowskim szczegółowe informacje na temat zastosowanej procedury oceny i jej wyniku.

9. W przypadkach, gdy kwota finansowania Unii na działanie jest równa 500 000 EUR lub wyższa Komisja lub odpowiedni organ finansujący weryfikuje z wyprzedzeniem, w sposób zgodny z prawem krajowym, wyłącznie zdolność finansową koordynatorów. Ponadto, jeżeli na podstawie dostępnych informacji istnieją uzasadnione wątpliwości co do zdolności finansowej koordynatora lub innych uczestników, Komisja lub odpowiedni organ finansujący weryfikuje ich zdolność finansową.

10. Nie weryfikuje się zdolności finansowej ani w przypadku podmiotów prawnych, których zdolność gwarantuje państwo członkowskie lub państwo stowarzyszone, ani w przypadku instytucji szkolnictwa wyższego i średniego.

11. Zdolność finansowa może być gwarantowana przez inny podmiot prawny, którego zdolność finansowa jest z kolei weryfikowana zgodnie z ust. 9.

Artykuł 16

Procedura przeglądu oceny

1. Komisja lub odpowiedni organ finansujący stosuje przejrzystą procedurę przeglądu procesu oceny w przypadku wnioskodawców, którzy uważają, że ocena ich wniosków nie została przeprowadzona zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, stosownym programie, planie prac lub w zaproszeniu do składania wniosków.

2. Wniosek o dokonanie przeglądu oceny jest związany z konkretnym wnioskiem o udzielenie dotacji oraz zostaje złożony przez koordynatora wniosku o udzielenie dotacji w ciągu 30 dni od dnia, w którym Komisja lub odpowiedni organ finansujący poinformowały koordynatora o wynikach oceny.

3. Komisja lub odpowiedni organ finansujący są odpowiedzialni za rozpatrzenie wniosku, o którym mowa w ust. 2. Czynność ta obejmuje tylko aspekty proceduralne oceny, nie zaś kwestie merytoryczne wniosku.

4. Komitet ds. przeglądu procesu oceny, w którego skład wchodzi pracownicy Komisji lub pracownicy stosownego organu finansującego wydaje opinię na temat aspektów proceduralnych procesu oceny. Przewodniczy mu urzędnik Komisji lub stosownego organu finansującego z departamentu innego niż departament odpowiedzialny za zaproszenie do składania wniosków. Komitet może zalecić:

a) ponowną ocenę wniosku przede wszystkim przez oceniających, którzy nie brali udziału w poprzedniej ocenie;

b) potwierdzenie pierwotnej oceny

5. Na podstawie zalecenia, o którym mowa w ust. 4 Komisja lub odpowiedni organ finansujący wydaje decyzję i powiadamia koordynatora wniosku. Komisja lub odpowiedni organ finansujący podejmuje decyzję bez zbędnej zwłoki.

6. Procedura przeglądu nie powoduje opóźnień procesu wyboru wniosków niepodlegających przeglądowi.

7. Procedura przeglądu nie wyklucza podjęcia przez uczestnika jakichkolwiek innych działań zgodnie z prawem Unii.

Artykuł 17

Zapytania i skargi

1. Komisja zapewnia istnienie procedury umożliwiającej uczestnikom składanie zapytań lub skarg dotyczących ich udziału w programie „Horyzont 2020”.

2. Komisja zapewnia udostępnienie wszystkim uczestnikom oraz opublikowanie w Internecie informacji dotyczących procedury zgłaszania wątpliwości, pytań lub skarg.

Artykuł 18

Umowa o udzieleniu dotacji

1. Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, przygotowuje wzór umów o udzielenie dotacji zawieranych przez Komisję lub odpowiedni organ finansujący i

uczestników zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. W przypadku konieczności wprowadzenia znacznych zmian do wzoru umowy o udzielenie dotacji, Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, dokonuje odpowiedniego przeglądu wzoru.

2. Komisja lub odpowiedni organ finansujący zawiera z uczestnikami umowę o udzielenie dotacji. Usunięcie podmiotu lub zastąpienie go innym przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji jest stosownie uzasadniane.

3. Umowa o udzielenie dotacji określa prawa i obowiązki uczestników, a także Komisji lub stosownych organów finansujących, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Ustanawia także prawa i obowiązki podmiotów prawnych, które stają się uczestnikami podczas realizacji działań, a także rolę i zadania koordynatora konsorcjum.

4. Na podstawie wymogu zawartego w programie lub planie prac umowa o udzielenie dotacji może określać prawa i obowiązki uczestników w zakresie praw dostępu, wykorzystania i upowszechniania, dodatkowe w stosunku do praw i obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu.

5. W stosownych przypadkach i w miarę możliwości umowa o udzielenie dotacji uwzględnia ogólne zasady zawarte w zaleceniu Komisji w sprawie Europejskiej karty naukowca i Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych oraz zasady dotyczące rzetelności badań, zalecenie Komisji w sprawie zarządzania własnością intelektualną w przypadku działań z zakresu transferu wiedzy oraz Kodeks postępowania dla uniwersytetów i innych publicznych instytucji badawczych, a także zasadę równości płci zawartą w art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.

6. Umowa o udzielenie dotacji zawiera, w stosownych przypadkach, przepisy zapewniające poszanowanie zasad etyki, w tym przewidujące ustanowienie niezależnej komisji etycznej oraz prawo Komisji do przeprowadzania audytu w zakresie etyki przez niezależnych ekspertów.

7. W należycie uzasadnionych przypadkach poszczególne dotacje na działania mogą stanowić część partnerstwa ramowego zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzenia (UE) nr 1268/2012.

Artykuł 19

Decyzje o udzieleniu dotacji

W stosownych i należycie uzasadnionych przypadkach Komisja, zgodnie z art. 121 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, lub odpowiedni organ finansujący, może, zamiast zawierania umów o udzielenie dotacji, powiadamiać o decyzjach o udzieleniu dotacji. Przepisy niniejszego rozporządzenia dotyczące umów o udzielenie dotacji stosuje się odpowiednio.

Artykuł 20

Czas na udzielenie dotacji

1. Zgodnie z art. 128 ust. 2 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 w zaproszeniach do składania wniosków określa się planowaną datę, do której wszyscy wnioskodawcy zostaną poinformowani o wynikach oceny wniosków, oraz orientacyjną datę podpisania umów o udzielenie dotacji lub powiadomienia o decyzjach o udzieleniu dotacji.
2. Daty, o których mowa w ust. 1 określa się w oparciu o następujące okresy:
 - a) w przypadku informowania wszystkich wnioskodawców o wyniku naukowej oceny ich wniosków, okres maksimum pięć miesięcy od ostatecznej daty złożenia kompletnych wniosków;
 - b) w przypadku podpisywania umów o udzielenie dotacji z wnioskodawcami lub powiadomienia ich o decyzjach o udzieleniu dotacji, okres maksimum trzy miesiące od daty poinformowania wnioskodawców, że zostali wybrani.
3. Okresy, o których mowa w ust. 2 mogą być przekroczone w przypadku działań ERBN oraz w wyjątkowych, należytych uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza w przypadku działań złożonych, jeżeli wpłynęła duża liczba wniosków lub na prośbę wnioskodawców.
4. Uczestnicy otrzymują rozsądną ilość czasu na przedłożenie informacji i dokumentacji wymaganych do podpisania umowy o udzielenie dotacji. Komisja podejmuje decyzje i występuje z wnioskami o informacje możliwie najszybciej. W przypadkach, w których jest to możliwe, unika się ponownego składania dokumentów.

Artykuł 21

Czas na dokonanie płatności

Uczestnicy otrzymują płatność terminowo zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012. Po przekazaniu środków koordynatorowi, Komisja lub odpowiedni organ finansujący powiadamiają o tym uczestników.

Artykuł 22

Bezpieczny system elektroniczny

Wszelka wymiana informacji z uczestnikami, w tym zawieranie umów o udzielenie dotacji, powiadamianie o decyzjach o udzieleniu dotacji i o wszelkich dotyczących ich zmianach, może odbywać się za pośrednictwem elektronicznego systemu wymiany informacji ustanowionego przez Komisję lub odpowiedni organ finansujący, jak przewidziano w art. 179 rozporządzenia (UE) nr 1268/2012.

Sekcja II

Realizacja

Artykuł 23

Realizacja działań

1. Uczestnicy realizują działanie zgodnie ze wszystkimi warunkami i obowiązkami określonymi w niniejszym

rozporządzeniu, rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012, rozporządzeniu (UE) nr 1268/2012, decyzji 2013/743/UE, programie lub planie prac, zaproszeniu do składania wniosków i umowie o udzielenie dotacji.

2. Uczestnicy nie mogą podejmować zobowiązań niezgodnych z niniejszym rozporządzeniem lub umową o udzielenie dotacji. Jeśli uczestnik nie wypełnia swoich zobowiązań dotyczących realizacji działania od strony technicznej, pozostali uczestnicy wypełniają zobowiązania bez dodatkowego finansowania unijnego, chyba że Komisja lub odpowiedni organ finansujący wyraźnie zwolni ich z tego obowiązku. W przypadku uczestnika uchylającego zobowiązaniom Komisja może, zgodnie z art. 39 ust. 3 lit. a), przekazać należną kwotę z Funduszu gwarancyjnego dla uczestników, o którym mowa w art. 38 koordynatorowi działania. Odpowiedzialność finansowa każdego z uczestników jest ograniczona do jego własnego zadłużenia, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących Funduszu gwarancyjnego dla uczestników. Uczestnicy zobowiązują się do informowania Komisji lub odpowiedniego organu finansującego w odpowiednim terminie o wszelkich istotnych zdarzeniach, które mogą mieć znaczący wpływ na realizację działania lub na interes Unii.

3. Uczestnicy realizują działanie i podejmują w tym celu wszystkie konieczne i uzasadnione kroki. Dysponują własnymi zasobami w zakresie i czasie niezbędnym do realizacji działania. Jeśli jest to niezbędne dla realizacji działania, mogą zlecić osobom trzecim, w tym podwykonawcom, wykonanie prac w ramach działania lub mogą wykorzystać zasoby udostępnione przez osoby trzecie w postaci wkładu niepieniężnego, zgodnie z warunkami określonymi w umowie o udzielenie dotacji. Uczestnicy zachowują odpowiedzialność wobec Komisji lub stosownego organu finansującego oraz wobec pozostałych uczestników za wykonane prace.

4. Zlecenie podwykonawstwa na realizację niektórych elementów działania jest ograniczone do przypadków przewidzianych w umowie o udzielenie dotacji oraz do należytych uzasadnionych przypadków, których nie dało się przewidzieć w momencie jej wejścia w życie.

5. Osoby trzecie inne niż podwykonawcy mogą wykonywać pracę w ramach działania na warunkach ustanowionych w umowie o udzielenie dotacji. Takie osoby trzecie i praca, którą mają wykonać, określone są w umowie o udzielenie dotacji.

Koszty poniesione przez takie osoby trzecie można przyjąć jako kwalifikowalne, jeśli osoba trzecia spełnia wszystkie następujące warunki:

- a) kwalifikowałaby się do finansowania, gdyby była uczestnikiem;

b) jest stowarzyszona lub prawnie powiązana z uczestnikiem w ramach struktury prawnej zakładającej współpracę, która nie jest ograniczona do danego działania;

c) jest określona w umowie o udzielenie dotacji;

d) przestrzega zasad mających zastosowanie do uczestnika na mocy umowy o udzielenie dotacji w odniesieniu do kwalifikowalności kosztów i kontroli wydatków.

e) przyjmuje wraz z uczestnikiem solidarną odpowiedzialność za wkład Unii odpowiadający kwocie zadeklarowanej przez osobę trzecią, jeżeli wymaga tego Komisja lub odpowiedni organ finansujący.

6. Osoby trzecie mogą także udostępniać uczestnikowi zasoby poprzez wkład niepieniężny w działanie. Koszty poniesione przez osoby trzecie w odniesieniu do takiego wkładu udostępnianego nieodpłatnie kwalifikują się do finansowania, pod warunkiem że spełniają warunki określone w umowie o udzielenie dotacji.

7. Działanie może obejmować wsparcie finansowe dla osób trzecich zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012 oraz rozporządzeniu (UE) nr 1268/2012 [i Kwoty, o których mowa w art. 137 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 mogą zostać przekroczone, jeżeli jest to niezbędne dla osiągnięcia celu działania.

8. Działanie prowadzone przez uczestników będących instytucjami zamawiającymi w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE⁽¹⁾, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/18/WE⁽²⁾ i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE⁽³⁾ mogą obejmować lub mieć głównie na celu przedkomercyjne zamówienia publiczne lub zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania, jeżeli są one przewidziane w programie lub planie prac i wymagane dla jego realizacji. W takich przypadkach przepisy określone w art. 51 ust. 2, 4 i 5 niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie do procedur udzielania zamówień prowadzonych przez uczestników.

9. Uczestnicy przestrzegają przepisów prawa krajowego, regulacji i zasad etycznych państw, w których prowadzone

będą działania. W stosownych przypadkach uczestnicy uzyskują przed rozpoczęciem działania zgodę właściwych krajowych lub lokalnych komisji etycznych.

10. Prace z wykorzystaniem zwierząt są prowadzone zgodnie z art. 13 TFUE oraz przestrzegają obowiązku zastępowania, ograniczania i udoskonalania wykorzystania zwierząt do celów naukowych zgodnie z prawem Unii, a w szczególności z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE⁽⁴⁾.

Artykuł 24

Konsorcjum

1. Członkowie konsorcjum pragnący uczestniczyć w działaniu wyznaczają jednego spośród nich na koordynatora, który jest wskazany w umowie o udzielenie dotacji. Koordynator pełni funkcję głównego punktu kontaktowego dla członków konsorcjum, reprezentuje konsorcjum w kontaktach z Komisją lub stosownym organem finansującym, chyba że przewidziano inaczej w umowie o udzielenie dotacji lub w przypadku gdy nie wywiązuje się on ze swoich obowiązków przewidzianych w umowie o udzielenie dotacji.

2. Członkowie konsorcjum uczestniczący w działaniu zawierają umowę wewnętrzną ('umowę konsorcyjną'), ustanawiającą ich prawa i obowiązki w odniesieniu do realizacji działania zgodnie z umową o udzielenie dotacji, z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków przewidzianych w programie lub planie prac lub zaproszeniu do składania wniosków. Komisja publikuje wytyczne w sprawie głównych kwestii, które mogą być przedmiotem ustaleń uczestników w ramach umowy konsorcyjnej.

3. W umowie konsorcyjnej mogą zostać określone między innymi następujące kwestie:

a) wewnętrzna organizacja konsorcjum;

b) dystrybucja finansowania unijnego;

c) zasady upowszechniania, wykorzystania i praw dostępu, dodatkowe do zasad określonych w rozdziale I tytułu III niniejszego rozporządzenia oraz do postanowień umowy o udzielenie dotacji;

d) ustalenia dotyczące rozstrzygania sporów wewnętrznych;

e) ustalenia między członkami w zakresie zobowiązań, odszkodowań i poufności.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 1).

⁽²⁾ Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114).

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (Dz.U. L 216 z 20.8.2009, s. 76).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych (Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 33).

Członkowie konsorcjum mogą dokonywać w ramach konsorcjum wszelkich ustaleń, jakie uznają za odpowiednie, o ile ustalenia te nie są sprzeczne z umową o udzielenie dotacji lub niniejszym rozporządzeniem.

4. Konsorcjum może zaproponować dodanie lub usunięcie uczestnika lub zmianę koordynatora zgodnie ze odpowiednimi przepisami umowy o udzielenie dotacji, pod warunkiem że zmiana jest zgodna z zasadami uczestnictwa, nie ma negatywnego wpływu na realizację działania i nie jest sprzeczna z zasadą równego traktowania.

Sekcja III

Formy dotacji i przepisy dotyczące finansowania

Artykuł 25

Formy dotacji

Dotacje mogą być udzielane w formie przewidzianej w art. 123 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 z uwzględnieniem celów działania.

Artykuł 26

Kwalifikowalność kosztów

1. Warunki kwalifikowalności kosztów określono w art. 126 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. Koszty poniesione w związku z działaniem przez osoby trzecie mogą być kwalifikowalne zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia i umowy o udzielenie dotacji.

2. Niekwalifikowalne koszty to koszty niespełniające warunków z ust. 1, w tym w szczególności przepisów dotyczących możliwych przyszłych strat lub obciążeń, strat wynikających z różnic kursowych, kosztów związanych ze stopą zwrotu z kapitału, kosztów zwróconych w związku z innym działaniem lub programem Unii, zobowiązań i kosztów ich obsługi oraz wydatków zbędnych lub nieprzemysłanych.

Artykuł 27

Kwalifikowalne koszty bezpośrednie personelu

1. Bez uszczerbku dla warunków ustanowionych w art. 26, kwalifikowalne bezpośrednie koszty personelu są ograniczone do płac i składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych kosztów zawartych w wynagrodzeniu personelu przypisanego do działania, wynikających z prawa krajowego lub umowy o pracę.

2. Bez uszczerbku dla warunków ustanowionych w art. 26, dodatkowe wynagrodzenie personelu uczestników będących podmiotami prawnymi o charakterze niezarobkowym, przypisanego do danego działania, w tym wypłaty na podstawie umów dodatkowych niezależnie od ich charakteru, mogą być również uznawane za kwalifikowalne koszty bezpośrednie personelu, do kwoty podanej w ust. 3, jeśli spełniają następujące warunki:

- a) są częścią zwykłych praktyk uczestnika w zakresie wynagrodzeń i są wypłacane w spójny sposób, gdy wymagany jest ten sam rodzaj pracy lub wiedzy;
- b) kryteria naliczania dodatkowych płatności są obiektywne i są standardowo stosowane przez uczestnika niezależnie od źródła finansowania.

3. Dodatkowe wynagrodzenie może być kwalifikowalne do kwoty 8 000 EUR rocznie na osobę. W przypadku osób, które nie pracują wyłącznie na rzecz danego działania, stosuje się limit godzinowy. Limit godzinowy jest wyliczany poprzez podzielenie 8 000 EUR przez liczbę godzin rocznego efektywnego czasu pracy wyliczoną zgodnie z art. 31.

Artykuł 28

Finansowanie działania

1. Kwota finansowania działania nie przekracza wysokości całkowitych kwalifikowalnych kosztów pomniejszonych o wpływy z działania.

2. Za wpływy z działania uznaje się:

- a) zasoby udostępnione nieodpłatnie przez osoby trzecie uczestnikom poprzez transfer finansowy lub wkład niepieniężny, którego wartość została zadeklarowana przez uczestnika jako koszty kwalifikowalne, pod warunkiem że zostały one przeznaczone przez osobę trzecią wyraźnie na użytek działania;
- b) dochód wytworzony przez działanie, z wyjątkiem dochodu wytworzonego w rezultacie wykorzystania wyników działania;
- c) dochód wytworzony w wyniku sprzedaży aktywów zakupionych w ramach umowy o udzielenie dotacji do wartości kosztu początkowo zgłoszonego dla działania przez użytkownika.

3. Stosuje się jednolitą stawkę zwrotu kosztów kwalifikowalnych na działanie dla wszystkich czynności finansowanych w jego ramach. Maksymalna stawka jest ustalana w programie lub planie prac.

4. Dotacja w ramach programu „Horyzont 2020” może wynieść maksymalnie 100 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.

5. Dotacja w ramach programu „Horyzont 2020” jest ograniczona do maksymalnie 70 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów: działań innowacyjnych; oraz działań w zakresie współfinansowania programu.

Na zasadzie odstępstwa od ust. 3, dotacja w ramach programu „Horyzont 2020” może w przypadku działań innowacyjnych, wynieść maksymalnie 100 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów dla podmiotów prawnych o charakterze niezarobkowym, bez uszczerbku dla zasady współfinansowania.

6. Stawki zwrotu ustalone w niniejszym artykule mają zastosowanie również w przypadku działań, dla których dla całości lub części działania ustala się stawki zryczałtowane, koszty jednostkowe lub płatności ryczałtowe.

Artykuł 29

Koszty pośrednie

1. Kwalifikowalne koszty pośrednie ustala się według stawki zryczałtowanej wynoszącej 25 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich, z wyłączeniem kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich podwykonawstwa oraz kosztów zasobów udostępnionych przez osoby trzecie, których nie używa się w lokalu beneficjenta, a także wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, koszty pośrednie mogą zostać zadeklarowane w formie kwoty ryczałtowej lub według kosztów jednostkowych, jeśli przewiduje to program lub plan prac.

Artykuł 30

Ocena poziomów finansowania

Śródkresowa ocena programu „Horyzont 2020” obejmuje ocenę skutków różnych elementów wprowadzonych wraz z nowymi poziomami finansowania określonymi w art. 27, 28 i 29 niniejszego rozporządzenia; przeprowadza się ją w celu sprawdzenia, czy nowe podejście nie przyczyniło się do zaistnienia niepożądanych sytuacji, które mają negatywny wpływ na atrakcyjność programu „Horyzont 2020”.

Artykuł 31

Roczny efektywny czas pracy

1. Kwalifikowalne koszty personelu obejmują tylko godziny rzeczywiście przepracowane przez osoby bezpośrednio wykonujące prace w ramach działania. Dowody dotyczące liczby rzeczywiście przepracowanych godzin przedstawia uczestnik, zwykle za pomocą systemu rejestracji czasu pracy.

2. Rejestracja czasu pracy nie jest wymagana w przypadku osób wykonujących prace wyłącznie w ramach działania. W takich przypadkach uczestnik podpisuje oświadczenie, w którym potwierdza, że dana osoba wykonywała prace wyłącznie w ramach działania.

3. Umowa o udzielenie dotacji zawiera:

a) minimalne wymagania dotyczące systemu rejestracji czasu;

b) opcję wyboru między ustaloną liczbą godzin rocznego efektywnego czasu pracy a metodą stosowaną do określania liczby godzin rocznego efektywnego czasu pracy wykorzystywaną do wyliczania godzinowych stawek pracowników, z uwzględnieniem zwyczajowych zasad uczestnika w zakresie księgowania.

Artykuł 32

Właściciele MŚP i osoby fizyczne niepobierające wynagrodzenia

Właściciele MŚP niepobierający wynagrodzenia oraz pozostałe osoby fizyczne niepobierające wynagrodzenia mogą naliczać koszty personelu na podstawie kosztów jednostkowych.

Artykuł 33

Koszty jednostkowe

1. Zgodnie z art. 124 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 Komisja może ustalić metodę określania kosztów jednostkowych w oparciu o:

- dane statystyczne bądź podobny obiektywny środek;
- możliwe do skontrolowania dane historyczne uczestnika.

2. Kwalifikowalne koszty bezpośrednie personelu mogą być finansowane na podstawie kosztów jednostkowych określonych zgodnie ze zwyczajowymi praktykami uczestnika w zakresie księgowania kosztów, pod warunkiem że są one zgodne z następującymi stosowanymi łącznie kryteriami:

- oblicza się je na podstawie całkowitych rzeczywistych kosztów personelu wykazanych na kontach księgi głównej uczestnika, które mogą zostać dostosowane przez uczestnika na podstawie uwzględnionych w budżecie lub szacowanych elementów na warunkach zdefiniowanych przez Komisję;
- są zgodne z art. 26 i 27;
- zapewniają zgodność z wymogiem niezarobkowego charakteru oraz uniknięcie podwójnego finansowania kosztów;
- oblicza się je z należytym uwzględnieniem art. 31.

Artykuł 34

Świadczenie kontroli sprawozdań finansowych

Świadczenie kontroli sprawozdań finansowych obejmuje łączną kwotę dotacji zgłoszoną przez uczestnika w formie zwrotu kosztów rzeczywistych i w formie kosztów jednostkowych, o której mowa w art. 33 ust. 2, z wyłączeniem kwot zadeklarowanych na podstawie kwot ryczałtowych, stawek zryczałtowanych i kosztów jednostkowych innych niż określone zgodnie ze zwyczajowymi praktykami księgowania kosztów uczestników. Świadczenie przedkłada się jedynie, jeśli w momencie zgłaszania płatności końcowej dotacji kwota ta jest równa 325 000 EUR lub wyższa.

Artykuł 35**Świadczenie kontroli metodologii**

1. Uczestnicy obliczający bezpośrednie koszty personelu i występujący o ich zwrot na podstawie kosztów jednostkowych zgodnie z art. 33 ust. 2 mogą przedstawić Komisji świadectwo kontroli metodologii. Metodologia ta jest zgodna z warunkami określonymi w art. 33 ust. 2 i spełniać wymogi zdefiniowane w umowie o udzielenie dotacji.

2. Po zaakceptowaniu przez Komisję świadectwa kontroli metodologii, jest ona ważna w odniesieniu do wszystkich działań finansowanych na mocy rozporządzenia (UE) nr 1291/2013, a uczestnik zgodnie z nią oblicza koszty i ubiega się o ich zwrot. Jeżeli Komisja zaakceptuje świadectwo kontroli metodologii, nie przypisuje zaakceptowanej metodologii żadnych błędów systemowych ani stałych.

Artykuł 36**Audytory poświadczający**

1. Świadectwa kontroli sprawozdań finansowych i kontroli metodologii, o których mowa w art. 34 i 35 wydaje niezależny audytor posiadający kwalifikacje niezbędne do wykonywania ustawowych kontroli dokumentów rachunkowych zgodnie z dyrektywą 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹⁾ bądź zgodnie z podobnymi przepisami krajowymi lub też właściwi i niezależni urzędnicy publiczni, których odpowiednie organy krajowe uprawnili do kontrolowania uczestnika i który nie brał udziału w sporządzeniu sprawozdania finansowego.

2. Na wniosek Komisji, Trybunału Obrachunkowego lub Europejskiego Urzędu ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), audytor, który wydał świadectwo kontroli sprawozdań finansowych i kontroli metodologii udziela dostępu do dokumentów pomocniczych i dokumentacji roboczej z audytu, na podstawie których wydano świadectwo kontroli sprawozdań finansowych lub świadectwo dotyczące metodologii.

Artykuł 37**Łączne finansowanie**

Działanie, na które przyznano dotację z budżetu Unii, może również kwalifikować się do dotacji na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1291/2013, pod warunkiem że dotacje nie obejmują tych samych kosztów.

Sekcja IV**Gwarancje****Artykuł 38****Fundusz gwarancyjny dla uczestników**

1. Niniejszym ustanawia się fundusz gwarancyjny dla uczestników („fundusz”) obejmujący ryzyko związane z niemożnością

odzyskania kwot należnych Unii w związku z działaniami finansowanymi za pomocą dotacji przez Komisję na mocy decyzji nr 1982/2006/WE oraz przez Komisję lub organy finansujące Unii w ramach programu „Horyzont 2020” zgodnie z zasadami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu. Fundusz zastępuje i stanowi następstwo funduszu gwarancyjnego dla uczestników ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 1906/2006.

2. Fundusz funkcjonuje zgodnie z art. 39. Wszelkie odsetki wygenerowane przez fundusz dodawane są do funduszu i służą wyłącznie do celów określonych w art. 39 ust. 3.

3. Jeśli odsetki nie są wystarczające na pokrycie operacji opisanych w art. 39 ust. 3, fundusz nie interweniuje, a Komisja lub odpowiedni unijny organ finansujący odzyskuje wszelkie należne kwoty bezpośrednio od uczestników lub osób trzecich.

4. Fundusz uznaje się za wystarczające zabezpieczenie zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012. Od uczestników nie można przyjmować żadnej dodatkowej gwarancji bądź zabezpieczenia ani nie można nakładać na nich takiego obowiązku, z wyjątkiem przypadku opisanego w ust. 3 niniejszego artykułu.

5. Uczestnicy działania w ramach programu „Horyzont 2020”, którego ryzyko pokrywa fundusz, uiszczają składkę w wysokości 5 % unijnego finansowania na to działanie. Po zakończeniu działania składka zwracana jest uczestnikom za pośrednictwem koordynatora.

6. Poziom składki uczestników do funduszu, określony w ust. 5 może zostać obniżony na podstawie śródkresowej oceny programu „Horyzont 2020”.

Artykuł 39**Działanie funduszu**

1. Fundusz jest zarządzany przez Unię reprezentowaną przez Komisję, występującą w imieniu uczestników jako podmiot wykonawczy, zgodnie z warunkami określonymi w umowie o udzielenie dotacji.

Komisja może zarządzać funduszem bezpośrednio lub powierzyć zarządzanie finansowe funduszem Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu bądź odpowiedniej instytucji finansowej („bank depozytariusz”). Bank depozytariusz zarządza funduszem zgodnie z wytycznymi Komisji.

2. Wkład uczestników do funduszu może być wydzielony z początkowych płatności zaliczkowych i wpłacony do funduszu w imieniu uczestników.

3. Jeżeli Unii należą się jakieś kwoty ze strony uczestnika, Komisja może, bez uszczerbku dla kar, które mogą zostać nałożone na uczestnika uchylającego zobowiązaniom, dokonać którejkolwiek z następujących czynności:

⁽¹⁾ Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/253 /EWG (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87).

- a) przekazać lub polecić bankowi depozytariuszowi, aby przekazał należną kwotę z funduszu bezpośrednio koordynatorowi działania. Takiego przekazania dokonuje się po zakończeniu lub wycofaniu uczestnictwa uczestnika uchylającego zobowiązaniom, jeżeli działanie jest nadal prowadzone i pozostali uczestnicy zgodzą się na jego realizację zgodnie z tymi samymi celami. Kwoty przeniesione z funduszu będą uważane za finansowanie unijne;
- b) skutecznie odzyskać tę kwotę z funduszu.

Komisja wystawia na rzecz funduszu nakaz odzyskania środków od takiego uczestnika lub osoby trzeciej. Komisja może w tym celu podjąć decyzję o odzyskaniu środków zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012.

4. Kwoty odzyskane z funduszu stanowią dochody przeznaczone na jego cel w rozumieniu art.21 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012. Po zakończeniu realizacji wszystkich dotacji, których ryzyko pokrywa fundusz, wszelkie pozostające kwoty należne zostają odzyskane przez Komisję i ujęte w budżecie Unii, z zastrzeżeniem decyzji organu prawodawczego.

ROZDZIAŁ III

Eksperci

Artykuł 40

Wyznaczenie niezależnych ekspertów

1. Komisja oraz, w stosownych przypadkach, organy finansujące, mogą wyznaczyć niezależnych ekspertów w celu oceny wniosków zgodnie z art. 15 lub pełnienia roli doradczej lub pomocy przy:

- a) ocenie wniosków o udzielenie dotacji;
- b) monitorowaniu realizacji działań prowadzonych na mocy rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 oraz poprzednich programów w zakresie badań naukowych lub innowacji;
- c) realizacji polityki lub programów Unii w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym programu „Horyzont 2020”, oraz tworzeniu i funkcjonowaniu europejskiej przestrzeni badawczej;
- d) ocenie programów w zakresie badań naukowych i innowacji;
- e) opracowaniu polityki Unii w zakresie badań naukowych i innowacji, w tym przygotowaniu przyszłych programów.

2. Niezależnych ekspertów wybiera się na podstawie ich umiejętności, doświadczenia i wiedzy odpowiednich do celów realizacji powierzonych im zadań. W przypadkach gdy niezależni eksperci mają do czynienia z informacjami niejawnymi,

przed ich wyznaczeniem konieczne jest odpowiednie poświadczenie bezpieczeństwa osobowego.

Niezależnych ekspertów wskazuje się i wybiera na podstawie zaproszeń do zgłaszania kandydatur wniosków kierowanych do osób fizycznych oraz zaproszeń kierowanych do odnośnych organizacji, takich jak agencje badawcze, instytucje badawcze, uniwersytety, organizacje normalizacyjne, organizacje społeczeństwa obywatelskiego lub przedsiębiorstwa w celu utworzenia bazy danych kandydatów.

Komisja lub odpowiedni organ finansujący może, jeśli uzna to za właściwe oraz w należytym uzasadnionych przypadkach wybrać, w sposób zapewniający przejrzystość, posiadającego odpowiednie umiejętności eksperta spoza wspomnianej bazy danych.

Przy wyznaczaniu niezależnych ekspertów Komisja lub odpowiedni organ finansujący podejmuje właściwe środki, by dążyć do osiągnięcia wyważonego składu grup ekspertów i paneli oceniających pod względem zróżnicowania umiejętności, doświadczenia, wiedzy, pochodzenia geograficznego i płci, i biorąc pod uwagę sytuację w danym obszarze działania. W stosownych przypadkach należy również dążyć do zapewnienia równowagi pomiędzy sektorem prywatnym i publicznym.

Wyznaczając niezależnych ekspertów, Komisja lub odpowiedni organ finansujący może konsultować się z organami doradczymi. W przypadku działań w zakresie badań pionierskich Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych Komisja wyznacza ekspertów na podstawie propozycji Rady Naukowej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych.

3. Komisja lub odpowiedni organ finansujący zapewnia, by ekspert w sytuacji konfliktu interesów w związku ze sprawą, w odniesieniu do której wymagana jest jego opinia, nie oceniał, udzielał porad ani pomocy w tej konkretnej sprawie.

4. Wszelka wymiana informacji z niezależnymi ekspertami, w tym zawieranie umów dotyczących ich mianowania oraz wszelkie zmiany tych umów, mogą odbywać się za pośrednictwem elektronicznego systemu wymiany informacji utworzonego przez Komisję lub odpowiedni organ finansujący, jak przewidziano w art. 287 ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 1268/2012.

5. Nazwiska ekspertów wyznaczonych do działania we własnym imieniu, którzy wspomagali Komisję lub organy finansujące w realizacji rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 oraz decyzji 2013/743/UE, są publikowane, wraz z obszarami, w których eksperci ci się specjalizują, co najmniej raz do roku na stronie internetowej Komisji lub odpowiedniego organu finansującego. Takie informacje są gromadzone, przetwarzane i publikowane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001.

TYTUŁ III

**ZASADY DOTYCZĄCE WYKORZYSTANIA I
UPOWSZECHNIANIA WYNIKÓW**

ROZDZIAŁ I

Dotacje

Sekcja I

Wyniki

Artykuł 41

Własność wyników

1. Wyniki są własnością uzyskującego je uczestnika.
2. Jeżeli uczestnicy działania wspólnie uzyskali wyniki, a zakres, w jakim każdy z nich przyczynił się do wypracowania wspólnych wyników jest niemożliwy do ustalenia, lub gdy nie można wyodrębnić tych wspólnych wyników dla celu występowania o odpowiednią ochronę praw własności intelektualnej, uzyskania jej lub utrzymywania, wyniki te stanowią ich współwłasność. Współwłaściciele zawierają umowę dotyczącą podziału i warunków korzystania z prawa współwłasności zgodną z ich zobowiązaniami wynikającymi z umowy o udzielenie dotacji. Po uzyskaniu wyników współwłaściciele mogą uzgodnić odstąpienie od współwłasności i przyjąć inne rozwiązanie, między innymi poprzez przeniesienie swoich udziałów na jednego właściciela z prawami dostępu dla innych uczestników.

O ile umowa dotycząca współwłasności nie stanowi inaczej, każdy ze współwłaścicieli może udzielać osobom trzecim licencji niewyłącznych na korzystanie ze stanowiących współwłasność wyników, wykluczających możliwość udzielania sublicencji, pod następującymi warunkami:

- a) należy z wyprzedzeniem powiadomić pozostałych współwłaścicieli;
- b) należy zapewnić pozostałym współwłaścicielom godziwe i rozsądne wynagrodzenie

3. W przypadku gdy pracownikom lub dowolnej stronie pracującej na rzecz uczestnika przysługują roszczenia dotyczące praw do uzyskanych wyników, odnośny uczestnik zapewnia, aby wykonywanie tych praw było możliwe w sposób zgodny ze spoczywającymi na nim zobowiązaniami wynikającymi z umowy o udzielenie dotacji.

Artykuł 42

Ochrona wyników

1. Jeśli wyniki nadają się do wykorzystania w celach handlowych lub przemysłowych lub jeżeli można z uzasadnionych względów oczekiwać, że będą się do tego nadawać, uczestnik będący właścicielem takich wyników rozpatruje możliwość ich ochrony. Uczestnik, jeśli jest to możliwe, rozsądne i uzasadnione w danych okolicznościach, zapewnia im odpowiednią ochronę przez właściwy czas i we właściwym zakresie terytorialnym,

należycie uwzględniając swoje uzasadnione interesy oraz uzasadnione interesy, w szczególności handlowe, pozostałych uczestników działania.

2. Jeśli uczestnik, który otrzymał finansowanie unijne nie zamierza, ze względów innych niż brak takiej możliwości w ramach prawodawstwa Unii lub krajowego, lub brak potencjału wykorzystania handlowego lub przemysłowego, zapewnić ochrony uzyskanych przez siebie wyników oraz o ile uczestnik nie zamierza przenieść ich własności na inny podmiot prawny mający siedzibę w państwie członkowskim lub państwie stowarzyszonym z myślą o ich ochronie, uczestnik ma obowiązek poinformowania Komisji lub odpowiedniego organu finansującego przed jakimkolwiek upowszechnieniem takich wyników. Komisja w imieniu Unii lub odpowiedni organ finansujący może, za zgodą danego uczestnika, przejąć własność takich wyników i podjąć działania mające na celu ich odpowiednią ochronę.

Uczestnik może nie wyrazić zgody jedynie wówczas, gdy wykaże, że byłoby to z istotną szkodą dla jego uzasadnionych interesów. Takie wyniki nie mogą być upowszechniane do czasu, kiedy Komisja lub odpowiedni organ finansujący podejmie decyzję o nie przejęciu własności wyników lub zdecyduje o przejęciu własności i podejmie niezbędne działania w celu zapewnienia ich ochrony. Komisja lub odpowiedni organ finansujący podejmuje taką decyzję bez nieuzasadnionej zwłoki. Terminy w tym zakresie ustala się w umowie o udzielenie dotacji.

3. Jeśli uczestnik, który otrzymał finansowanie unijne zamierza zrezygnować z ochrony wyników lub nie zamierza ubiegać się o przedłużenie ochrony ze względów innych niż brak potencjału wykorzystania handlowego lub przemysłowego w okresie, który nie przekracza pięciu lat od płatności salda, ma on obowiązek poinformowania Komisji lub odpowiedniego organu finansującego, które mogą kontynuować lub przedłużyć ochronę wyników, przejmując ich własność. Uczestnik może nie wyrazić zgody jedynie wówczas, gdy wykaże, że byłoby to z istotną szkodą dla jego uzasadnionych interesów. Terminy w tym zakresie ustala się w umowie o udzielenie dotacji.

Artykuł 43

Wykorzystanie i upowszechnianie wyników

1. Każdy uczestnik, który otrzymał finansowanie unijne, zachowuje należyłą staranność w celu wykorzystania wyników będących jego własnością bądź w celu zapewnienia ich wykorzystania przez inny podmiot prawny, w szczególności poprzez przeniesienie własności wyników i udostępnianie ich na licencji zgodnie z art. 44.

W umowie o udzielenie dotacji określa się wszelkie dodatkowe obowiązki w zakresie wykorzystania wyników. W przypadku badań naukowych, które mogą potencjalnie odpowiadać na główne wyzwania społeczne, dodatkowe obowiązki w zakresie wykorzystania mogą obejmować udostępnianie na licencji na warunkach niewyłącznych. Wszelkie takie dodatkowe obowiązki wskazuje się w programie lub planie prac.

2. Z zastrzeżeniem wszelkich ograniczeń wynikających z ochrony własności intelektualnej, zasad bezpieczeństwa lub uzasadnionych interesów, każdy uczestnik za pomocą właściwych środków w najwcześniejszym możliwym terminie upowszechnia wyniki będące jego własnością. Terminy w tym zakresie można ustalić w umowie o udzielenie dotacji.

W umowie o udzielenie dotacji określa się wszelkie dodatkowe obowiązki w zakresie upowszechniania i wskazuje się je w programie lub planie prac.

W odniesieniu do upowszechniania wyników poprzez publikacje naukowe zastosowanie ma swobodny dostęp na warunkach określonych w umowie o udzielenie dotacji. Koszty związane z zapewnieniem swobodnego dostępu do publikacji naukowych będących wynikiem badań naukowych finansowanych w ramach programu „Horyzont 2020” poniesione w czasie trwania działania są kwalifikowalne na warunkach określonych w umowie o udzielenie dotacji. Z należywym uwzględnieniem art. 18 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013, w umowie o udzielenie dotacji nie określa się warunków dotyczących swobodnego dostępu do publikacji, pociągających za sobą dodatkowe koszty publikacji po zakończeniu działania.

W odniesieniu do upowszechniania danych naukowych, w kontekście swobodnego dostępu do takich danych i ich zachowywania, w umowie o udzielenie dotacji można określić warunki, pod którymi zapewniany jest swobodny dostęp do takich wyników, w szczególności w przypadku badań pionierskich ERBN i badań pionierskich FET lub w innych właściwych dziedzinach, oraz z uwzględnieniem uzasadnionych interesów uczestników i wszelkich ograniczeń dotyczących ochrony przepisów w zakresie ochrony danych, zasad bezpieczeństwa lub praw własności intelektualnej. W takich przypadkach program lub plan prac wskazuje, czy wymagane jest upowszechnianie danych badawczych poprzez swobodny dostęp.

O wszelkich podejmowanych działaniach w zakresie upowszechniania powiadamia się pozostałych uczestników z wyprzedzeniem. Po otrzymaniu takiego powiadomienia uczestnik może zgłosić sprzeciw, jeśli wykaże, że zamierzone upowszechnianie byłoby z istotną szkodą dla jego uzasadnionych interesów w odniesieniu do jego wyników lub istniejącej wiedzy. W takich przypadkach upowszechnianie nie może zostać zrealizowane, o ile nie zostaną podjęte odpowiednie kroki w celu zabezpieczenia takich uzasadnionych interesów. Terminy w tym zakresie ustala się w umowie o udzielenie dotacji.

3. Do celów monitorowania i upowszechniania przez Komisję lub odpowiedni organ finansujący uczestnicy dostarczają wszelkie niezbędne informacje dotyczące ich działań z zakresu wykorzystywania i upowszechniania, oraz dostarczają dokumenty zgodnie z warunkami określonymi w umowie o udzielenie dotacji. Informacje takie udostępnia się publicznie, z zastrzeżeniem uzasadnionych interesów uczestników, którzy je dostarczyli. W umowie o udzielenie dotacji ustala się między innymi terminy dotyczące wypełniania takich zobowiązań sprawozdawczych.

4. Jeśli jest to możliwe, wszystkie wnioski o udzielenie patentu, normy, publikacje oraz wszelkie inne formy upowszechniania, w tym elektroniczne, odnoszące się do wyników, zawierają oświadczenie, mogące wykorzystywać środki

wizualne, że działanie otrzymało wsparcie finansowe Unii. Treść tego oświadczenia określa się w umowie o udzielenie dotacji.

Artykuł 44

Przeniesienie własności wyników i ich udostępnianie na podstawie licencji

1. W przypadku gdy uczestnik przenosi prawo własności wyników, przenosi on na podmiot przejmujący również swoje zobowiązania dotyczące tych wyników wynikające z umowy o udzielenie dotacji, w tym zobowiązanie do przeniesienia tych zobowiązań w związku z ewentualnym kolejnym przeniesieniem prawa własności.

Bez uszczerbku dla zobowiązań w zakresie poufności wynikających z przepisów ustawowych lub wykonawczych w przypadku połączeń i przejęć, jeśli pozostałym uczestnikom nadal przysługują prawa dostępu do wyników, lub gdy wciąż mogą wystąpić o przyznanie praw dostępu do wyników, których własność jest przenoszona, uczestnik zamierzający przenieść własność wyników powiadamia z uprzedzeniem pozostałych uczestników, przekazując im również wystarczające informacje o docelowym nowym właścicielu wyników, aby umożliwić pozostałym uczestnikom przeanalizowanie wpływu zamierzonego przeniesienia na ewentualne korzystanie przez nich z praw dostępu.

Po otrzymaniu powiadomienia uczestnik może zgłosić sprzeciw wobec przeniesienia własności, jeśli wykaże, że zamierzone przeniesienie wpłynęłoby niekorzystnie na korzystanie przez niego z praw dostępu. W takim przypadku przeniesienie nie może nastąpić do czasu osiągnięcia porozumienia między zainteresowanymi uczestnikami. Terminy w tym zakresie ustalane są w umowie o udzielenie dotacji.

Pozostali uczestnicy mogą, w drodze uprzedniego pisemnego porozumienia, zrzec się prawa do uprzedniego powiadomienia i wnieść sprzeciw w przypadku przeniesienia prawa własności z jednego uczestnika na wskazaną osobę trzecią.

2. Z zastrzeżeniem zapewnienia możliwości korzystania z praw dostępu do wyników oraz spełnienia przez uczestnika będącego właścicielem wyników wszystkich dodatkowych warunków w zakresie wykorzystania, uczestnik ten może udzielać licencji bądź w inny sposób udzielać dowolnemu innemu podmiotowi prawnemu prawa do korzystania z wyników, w tym na zasadzie wyłączności. Udzielenie licencji pozwalającej na wykorzystanie wyników na zasadzie wyłączności jest możliwe, jeżeli wszyscy pozostali uczestnicy zgodzą się zrezygnować z przysługujących im praw dostępu.

3. W przypadku wyników osiągniętych przez uczestników, którzy otrzymali finansowanie unijne, umowa o udzielenie dotacji może przewidywać, że Komisja lub odpowiedni organ finansujący może zgłosić sprzeciw wobec przeniesienia własności lub udzielenia licencji wyłącznej na rzecz osób trzecich mających siedzibę w państwie trzecim niestowarzyszonym w ramach programu „Horyzont 2020”, jeśli uzna, że udzielenie licencji lub przeniesienie własności nie jest zgodne z interesem rozwoju konkurencyjności gospodarki Unii bądź jest sprzeczne z zasadami etyki lub wymogami bezpieczeństwa.

W takich przypadkach nie może nastąpić przeniesienie prawa własności ani udzielenie licencji wyłącznej, o ile Komisja lub odpowiedni organ finansujący nie uzna, że wdrożone zostaną właściwe zabezpieczenia.

W odpowiednich przypadkach umowa o udzielenie dotacji stanowi, że Komisja lub odpowiedni organ finansujący jest z wyprzedzeniem informowany o każdym takim przeniesieniu własności lub udzieleniu licencji wyłącznej. Terminy w tym zakresie ustalane są w umowie o udzielenie dotacji.

Sekcja II

Prawa dostępu do istniejącej wiedzy i wyników

Artykuł 45

Istniejąca wiedza

Uczestnicy w dowolny sposób, w formie umowy pisemnej, określają istniejącą wiedzę, na której opiera się ich działanie.

Artykuł 46

Zasady w zakresie praw dostępu

1. Każdy wniosek o skorzystanie z praw dostępu bądź każde zrzeczenie się praw dostępu ma formę pisemną.
2. O ile nie wyrazi na to zgody właściciel wyników lub istniejącej wiedzy, do których dostępu dotyczy wniosek, prawa dostępu nie obejmują prawa do udzielania sublicencji.
3. Przed przystąpieniem do umowy o udzielenie dotacji uczestnik informuje pozostałych uczestników tego samego działania o wszelkich ograniczeniach prawnych bądź limitach w zakresie udzielania dostępu do posiadanej przez niego istniejącej wiedzy. W każdej zawartej przez uczestnika w późniejszym terminie umowie dotyczącej istniejącej wiedzy gwarantuje się możliwość korzystania z wszelkich praw dostępu.
4. Zakończenie uczestnictwa w działaniu przez uczestnika nie wpływa na zobowiązanie takiego uczestnika do udzielania dostępu na warunkach określonych w umowie o udzielenie dotacji.
5. Umowa konsorcyjna może przewidywać, że w przypadku gdy uczestnik uchybia swoim zobowiązaniom i takie uchybienie nie zostaje naprawione, traci on prawa dostępu.

Artykuł 47

Prawa dostępu w zakresie realizacji

1. Uczestnikowi przysługują prawa dostępu do wyników innego uczestnika tego samego działania, jeśli potrzebuje on takich wyników do celów wykonania swoich zadań w ramach działania.

Dostępu w takim przypadku udziela się nieodpłatnie.

2. Uczestnikowi przysługują prawa dostępu do istniejącej wiedzy innego uczestnika tego samego działania, jeśli potrzebuje on takiej wiedzy do celów wykonania swoich zadań w ramach działania i z zastrzeżeniem ewentualnych ograniczeń wynikających z art. 46 ust. 3.

Takiego dostępu udziela się nieodpłatnie, chyba że przed zawarciem umowy o udzielenie dotacji uczestnicy uzgodnili inaczej.

Artykuł 48

Prawa dostępu w zakresie wykorzystania

1. Uczestnikowi przysługują prawa dostępu do wyników innego uczestnika tego samego działania, jeśli potrzebuje on takich wyników do celów wykorzystania swoich wyników.

Z zastrzeżeniem umowy, takiego dostępu udziela się na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach.

2. Uczestnikowi przysługują prawa dostępu do istniejącej wiedzy innego uczestnika tego samego działania, jeśli potrzebuje on takiej wiedzy do celów wykorzystania swoich wyników i z zastrzeżeniem ewentualnych ograniczeń wynikających z art. 46 ust. 3.

Z zastrzeżeniem umowy takiego dostępu udziela się na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach.

3. Podmiotowi powiązanemu mającemu siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie stowarzyszonym również przysługują prawa dostępu do wyników i – z zastrzeżeniem wszelkich ograniczeń na mocy art. 46 ust. 3 – do istniejącej wiedzy, na takich sprawiedliwych i rozsądnych warunkach, jeśli takie wyniki i wiedza są potrzebne do korzystania z wyników uzyskanych przez uczestnika, z którym dany podmiot jest powiązany, chyba że umowa konsorcyjna stanowi inaczej. O uzyskanie takich praw dostępu należy się zwrócić bezpośrednio do uczestnika będącego właścicielem wyników lub istniejącej wiedzy, chyba że uzgodniono inaczej zgodnie z art. 46 ust. 2.

4. Wniosek o dostęp zgodnie z ust. 1, 2 lub 3 można złożyć w okresie do jednego roku od zakończenia działania, chyba że uczestnicy uzgodnili inny termin.

Artykuł 49

Prawa dostępu dla Unii i państw członkowskich

1. Do należycie uzasadnionych celów tworzenia, wdrażania i monitorowania polityki lub programów Unii, instytucjom, organom, biuram lub agencjom Unii przysługują prawa dostępu wyłącznie do wyników uczestnika, który otrzymał finansowanie unijne. Takie prawa dostępu są ograniczone do zastosowania niehandlowego i niekonkurencyjnego.

Dostępu w takim przypadku udziela się nieodpłatnie.

2. W odniesieniu do działań w ramach celu szczegółowego „Bezpieczne społeczeństwa – ochrona wolności i bezpieczeństwa Europy i jej obywateli” w ramach priorytetu „Wyzwania społeczne” określonego w części III załącznika I do rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 do celów tworzenia, wdrażania i monitorowania polityki lub programów w tej dziedzinie, instytucjom, organom, urzędom i agencjom Unii oraz organom krajowym państw członkowskich przysługują konieczne prawa dostępu do wyników uczestnika, który otrzymał finansowanie unijne. Takie prawa dostępu są ograniczone do zastosowania niekomercyjnego i niekonkurencyjnego. Takie prawa dostępu udzielane są nieodpłatnie i na podstawie dwustronnego porozumienia określającego szczegółowe warunki mające zapewnić, że prawa te będą wykorzystywane tylko do zamierzonego celu i że wprowadzono odpowiednie zobowiązania w zakresie poufności. Takimi prawami dostępu nie obejmuje się istniejącej wiedzy uczestników. Państwo członkowskie, instytucja, organ, urząd lub agencja Unii zwracający się z wnioskiem powiadamiają wszystkie państwa członkowskie o takim wniosku. W odniesieniu do informacji niejawnych stosuje się zasady Komisji dotyczące bezpieczeństwa.

TYTUŁ IV

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE

Artykuł 50

Nagrody

1. Finansowanie unijne może przyjąć formę nagród określonych w tytule VII rozporządzenia (UE) nr 966/2012 oraz w rozporządzeniu (UE) nr 1268/2012.
2. Warunkiem przyznania nagrody jest przyjęcie właściwych obowiązków dotyczących rozpowszechniania. Do upowszechniania wyników stosuje się przepisy tytułu III niniejszego rozporządzenia. Program lub plan prac może zawierać szczególne obowiązki dotyczące wykorzystania i upowszechniania.

Artykuł 51

Zamówienia publiczne, przedkomercyjne zamówienia publiczne i zamówienia publiczne na innowacyjne rozwiązania

1. Każde zamówienie publiczne składane przez Komisję we własnym imieniu lub wspólnie z państwami członkowskimi podlega zasadom dotyczącym zamówień publicznych określonym w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 966/2012 i rozporządzeniu (UE) nr 1268/2012.
2. Finansowanie unijne może przybierać formę przedkomercyjnych zamówień publicznych bądź zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania składanych przez Komisję lub odpowiedni organ finansujący we własnym imieniu lub wspólnie z instytucjami zamawiającymi z państw członkowskich i państw stowarzyszonych.

Procedury udzielania zamówień:

- a) są zgodne z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania, należytego zarządzania finansami, proporcjonalności, z zasadami konkurencji, a także,

w stosownych przypadkach, z dyrektywami 2004/17/WE, 2004/18/WE i 2009/81/WE, lub, gdy Komisja działa we własnym imieniu, z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 966/2012;

- b) mogą określać szczególne warunki, takie jak miejsce wykonania zamówionych czynności, które jest ograniczone w przypadku przedkomercyjnych zamówień publicznych do terytorium państw członkowskich i państw stowarzyszonych z programem „Horyzont 2020”, jeżeli jest to właściwie uzasadnione celem działania;
- c) mogą zezwalać na zawarcie wielu umów w ramach tej samej procedury (multiple sourcing);
- d) zapewniają udzielenie zamówień oferentom proponującym najkorzystniejszy stosunek wartości do ceny.

3. O ile w zaproszeniu do składania ofert nie zaznaczono inaczej, wyniki uzyskane w ramach prowadzonego przez Komisję zamówienia stanowią własność Unii.

4. W celu zagwarantowania maksymalnej absorpcji wyników oraz zapobiegania nienależnym korzyściom w umowach dotyczących przedkomercyjnych zamówień publicznych stosuje się przepisy szczegółowe dotyczące własności, praw dostępu i udzielania licencji. Wykonawca uzyskujący wyniki w ramach przedkomercyjnych zamówień publicznych jest właścicielem co najmniej powiązanych praw własności intelektualnej. Instytucjom zamawiającym przysługują co najmniej nieodpłatne prawa dostępu do wyników na własny użytek oraz prawo udzielania lub wymagania od uczestniczących wykonawców udzielania licencji niewyłącznych osobom trzecim do celów wykorzystania wyników, na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach, bez prawa do udzielania sublicencji. Jeśli wykonawca nie wykorzysta handlowo wyników w danym okresie po udzieleniu przedkomercyjnego zamówienia publicznego, wskazanym w zamówieniu, przenosi wszelkie prawa własności wyników na instytucje zamawiające.

5. W celu zagwarantowania maksymalnej absorpcji wyników oraz zapobiegania nienależnym korzyściom w umowach dotyczących zamówień publicznych na innowacyjne rozwiązania można stosować przepisy szczegółowe dotyczące własności, praw dostępu i udzielania licencji.

Artykuł 52

Instrumenty finansowe

1. Instrumenty finansowe mogą przyjąć którąkolwiek z form, o których mowa w tytule VIII rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012, oraz są one realizowane zgodnie z tym tytułem, a także można je łączyć ze sobą lub z innymi dotacjami finansowanymi z budżetu Unii, w tym w ramach rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.

2. Na zasadzie odstępstwa od drugiego akapitu art. 140 ust. 6 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 zarówno dochody, jak i roczne spłaty pochodzące z instrumentu finansowego ustanowionego na mocy rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 są wykorzystywane na ten instrument finansowy, zgodnie z art. 21 ust. 4 rozporządzenia 966/2012.

3. Na zasadzie odstępstwa od drugiego akapitu art. 140 ust. 6 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 zarówno dochody, jak i roczne spłaty pochodzące z mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka ustanowionego decyzją nr 1982/2006/WE oraz z ukierunkowanej na wczesną fazę rozwoju przedsiębiorstwa części Instrumentu na rzecz Wysokiego Wzrostu i Innowacji w MŚP (GIF1) ustanowionego decyzją nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, są – zgodnie z art. 21 ust. 4 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 – wykorzystywane na instrumenty finansowe stanowiące ich następstwo na mocy rozporządzenia (UE) nr 1291/2013.

Artykuł 53

Instrument MŚP

1. Tylko MŚP mogą składać wnioski w odpowiedzi na zaproszenia opublikowane w ramach specjalnego instrumentu MŚP, o którym mowa w art. 22 rozporządzenia (UE) nr 1291/2013. Mogą one współdziałać z innymi przedsiębiorstwami, oraz z organizacjami badawczymi lub uniwersytetami.

2. W przypadku, gdy przedsiębiorstwo zostało uznane jako MŚP, zakłada się, że ten status prawny obowiązuje przez cały czas trwania projektu, nawet wówczas gdy przedsiębiorstwo – ze względu na wzrost – w późniejszym okresie przekracza pułapy w definicji MŚP.

3. W przypadku instrumentu MŚP lub dotacji organów finansujących lub Komisji przeznaczonych dla MŚP, w umowie o udzielenie dotacji można określić postanowienia szczegółowe, w szczególności dotyczące własności, praw dostępu, wykorzystania i upowszechniania.

Artykuł 54

Procedura „Szybka ścieżka do innowacji”

1. Zgodnie z art. 7 w działaniu w ramach procedury „Szybkiej ścieżki do innowacji” może uczestniczyć każdy podmiot prawny. Działania finansowane w ramach projektu „Szybka ścieżka do innowacji” stanowią działania innowacyjne. W ramach zaproszenia dotyczącego projektu „Szybka ścieżka do innowacji” wnioski o udzielenie dotacji można składać w odniesieniu do każdej dziedziny technologii ujętej w celu szczegółowym „Wiodąca pozycja w zakresie technologii prorokowojowych i technologii przemysłowych” określonym w pkt 1 części II załącznika I do rozporządzenia (UE) 1291/2013 lub do jakichkolwiek celów szczegółowych w ramach priorytetu „Wyzwania społeczne” określonych w części III pkt 1-7 załącznika I do tego rozporządzenia.

2. Wnioski można składać w dowolnym momencie. Komisja określa trzy terminy w roku, po których dokonuje się oceny złożonych wniosków. Okres między określonym terminem

a podpisaniem umowy o udzielenie dotacji lub powiadomieniem o decyzji o udzieleniu dotacji nie przekracza sześciu miesięcy. Wnioski klasyfikuje się w kolejności odpowiadającej oddziaływaniu, jakości i skuteczności realizacji oraz doskonałości, przy czym kryterium oddziaływania nadana jest większa waga. W każdym działaniu bierze udział nie więcej niż 5 podmiotów prawnych. Kwota dotacji nie przekracza 3 mln EUR.

Artykuł 55

Inne przepisy szczegółowe

1. W przypadku działań obejmujących czynności istotne dla bezpieczeństwa umowa o udzielenie dotacji może zawierać postanowienia szczegółowe, w szczególności dotyczące przedkomercyjnych zamówień publicznych, zamówień na innowacyjne rozwiązania, zmian w składzie konsorcjum, informacji niejawnych, wykorzystania wyników, ich upowszechniania, swobodnego dostępu do publikacji badawczych, przenoszenia praw własności do nich oraz udzielania licencji na nie.

2. W przypadku działań wspierających istniejące lub nowe infrastruktury badawcze, umowa o udzielenie dotacji może zawierać postanowienia szczegółowe dotyczące użytkowników infrastruktury oraz dostępu użytkowników do infrastruktury.

3. W przypadku działań obejmujących badania pionierskie ERBN umowa o udzielenie dotacji może zawierać postanowienia szczegółowe, w szczególności dotyczące praw dostępu, możliwości przenoszenia oraz upowszechniania lub odnoszące się do uczestników, naukowców i każdej osoby trzeciej, której dotyczy działanie.

4. W przypadku działań w zakresie szkoleń i mobilności umowa o udzielenie dotacji może zawierać postanowienia szczegółowe dotyczące zobowiązań odnoszące się do naukowców czerpiących korzyści z działania, własności, praw dostępu oraz możliwości przenoszenia.

5. W przypadku działań koordynacyjnych i wspierających umowa o udzielenie dotacji może zawierać postanowienia szczegółowe, w szczególności dotyczące własności, praw dostępu, wykorzystania i upowszechniania wyników.

6. W przypadku wspólnot wiedzy i innowacji Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, umowa o udzielenie dotacji może zawierać postanowienia szczegółowe, w szczególności dotyczące własności, praw dostępu, wykorzystania i upowszechniania.

TYTUŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł -56

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 1 ust. 3, powierza się Komisji na okres trwania programu „Horyzont 2020”

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 1 ust. 3, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Staje się ona skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub od późniejszej daty, która jest w niej określona. Nie wpływa ona na ważność aktów delegowanych już obowiązujących.

4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

5. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 1 ust. 3 wchodzi w życie tylko wtedy, kiedy Parlament Europejski albo Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub kiedy przed upływem tego terminu zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 57

Uchylenie i przepisy przejściowe

1. Rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 traci moc z dniem 1 stycznia 2014 r.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub zmianę, w tym na całkowite lub częściowe rozwiązanie przedmiotowych działań do czasu ich zakończenia, lub do czasu przyznania pomocy finansowej przez Komisję lub organy finansujące na mocy decyzji nr 1982/2006/WE lub też jakiegokolwiek innego aktu prawnego mającego zastosowanie do tej pomocy w dniu 31 grudnia 2013 r., która będzie przyznawana na działania do czasu ich zakończenia.

3. Wszelkie kwoty z funduszu gwarancyjnego dla uczestników ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 1906/2006 oraz związane z nim prawa i obowiązki przekazuje się do funduszu z dniem 31 grudnia 2013 r. Uczestnicy działań objętych zakresem decyzji nr 1982/2006/WE, podpisujący umowy o udzielenie dotacji po dniu 31 grudnia 2013 r. przekazują swój wkład na rzecz funduszu.

Artykuł 58

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 11 grudnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
V. LEŠKEVIČIUS
Przewodniczący